

Družinski tednik

Stevilka 10
Leto VII
Posamezna
številka po
2 Din

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrseva cesta 29/I. Rokopisi se ne vračajo. Poštni predal št. 345. Račun Poštnice hranilnice v Ljubljani št. 15.393.

Ljubljana, 14. marca 1935

Naročnina za četr leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2½ dolarja. — Za odgovore je priložiti znamko.

Mož z železno stajco

Že več ko teden dni divja na Grškem državljanska vojna. Zakaj naj bi bila potrebna, je težko presoditi. Golovo je le to, da si od nje največ koristi obeta bivši večkratni predsednik grške vlade in prav tako večkratni in tudi sedanjí vodja pobune, Eleutherios Venizelos. Naslednje vrstice so posvečene temu nenavadnemu politiku. Posnemamo jih iz časnika, ki drugače g. Venizelo ni nenaklonjen, zato se nam zdi njegova slika tega grškega državnika tem zanimivejša.

(gT) Venizelos je med tistimi državljani, ki so doživeli največ atentatov, ne samo na Grškem, temveč menda v vsej Evropi. Zato je že zgodaj v mladosti ubogal nasvet svojih pristavev in prijateljev in si dal napraviti železno stajco. Odložil je samo tedaj, kadar leže spat. Pa še takrat jo skrbno položi zraven sebe na stol, da lahko pri priči smukne vanjo, če bi bilo treba. Leta 1920, ravno ko se je hotel iz Pariza odpeljati domov na Grško, je začel nekdo na postaji streljati nanj iz revolverja. Osupel nad nepričakovanim atentatom je Venizelos padel, potem se je pa splazil k nekemu sodu, ki je slučajno stal v bližini, in se skril za njim. Toda nobena krogla ga ni ranila. Atentator pač ni vedel, da ima mož železno stajco...

Venizelos je začel svojo kariero v okoliščinah, ki je le malo manjkalo, da mu niso postale usodne. Bil mu je šele štiri in dvajset let, ko se je nastanil na Kreti. Kot siromašen advokat — njegov oče je bil carinar — je pograbil vsako priložnost, ki se mu je ponudila. Tako je nekoli prevzel zagovornišvo nekega Grka, ki je med političnim pretepom ubil svojega turškega nasprotnika — čeprav je kot pravnik vedel, da svojega klienta ne bo mogel rešiti. Takrat je bila namreč Kreta še pod turško oblastjo in sodišča so neizprosno sodila osovražene Grke. Tako so tudi njegovega Grka obsodili na smrt in ga brez odloga obesili. Ta sodba in nagla usmritev sta silno ogorčila rodoljubne Krečane. Srditi, da je eden izmed njih čeprav le posredno služil turškim zatiralcem, so se zbrali in se z orožjem v rokah odpravili pred Venizelovo stanovanje, trdno odločeni, da advokata ubijejo. Toda ko so prišli pred hišo, je bilo vse v črnem. Mlademu odvelniku je bila umrla žena, ko je spravila na svet Sofokla Venizela. Smrt v hiši je razjarjeno množico pomirila in ljudje so se počasi razšli. Venizelos je bil rešen.

Odkar je prišel na Grškem na vlado Jurij I., to je bilo leta 1862., pa do leta 1909 je živel Grčija v popolnem miru, ne vedoč, kaj je revolucija. Kravna doba na Grškem se začne leta 1909, to je tisti dan, ko je prišel Venizelos na površje. Od takrat je Grčija doživela nič manj ko sedemnajst revolucij.

Venizelos more biti le dvoje: vodilni državnik ali pa poglavar upornikov. Zakaj? Zato, ker je mož tako željan oblasti, da ne prenese, da ne bi bil na vladi. Čeprav ni več mlad — 71 let mu je že — ga ni politična ambicioznost še prav nič minila. Tako se je leta 1933 zgodila neverjetna stvar: sum atenski policijski šef je sklenil spraviti s poti nadležnega kalicea notranjega miru na Grškem. Sam je organiziral atentat nanj in ta atentat se je tudi res izvršil, in sicer v prav gangstrskem slogu.

Venizelos se je peljal v avtu, ko ga je zdajci začel zasledovati neki drugi avto z atentatorji. Dolgo mu niso mogli priti blizu, a naposled se je razdalja med obema avtomobiloma le skrčila. Takrat so začeli atentatorji s strojnimi streljati na avto, v katerem sta se peljala Venizelos in njegova žena.

Ko so pozneje pregledali karoserijo Venizelovega avtomobila, so našli na njej sledove sto šest in tridesetih krogel. Venizelo se ni nič hudega zgodilo: rešila ga je njegova železna stajca. Vrh tega je bil tako prišeben, da se je pri priči, ko je zaslišal regulacije strojne, vrgel na tla. Njegova žena se je vrgla nanj, toda bila je bolj izpostavljena napadalcem in jo

Skrivnostni srednjeveški recepti

»Čudodelni« Duchanteau, predhodnik Dunikowskega, tistega, ki trdi, da zna izdelovati zlato. — Neverjetna slika babjevernosti 18. stoletja: s štiridesetdnevnim postom in uživanjem lastne vode je mislil dobiti kamen modrih, da bo z njim na debelo delal zlato

(gT) Pariz, marca. Malo je stoletij, ki bi bila bolj vražarska in lahkovernejša od osemnajstega — tistega, ki je bilo hkratu tudi stoletje velikih modrijanov in brezboštva. Čudno, boste rekli: kako neki gre to troje skupaj? In vendar uči zgodovina, da gre.

Omenimo naj samo Cagliostro, grofa Saint-Germaina, Clavièresa in Duchanteauja; sami bolj ali manj spretni sleparji, ki jim je toliko lahkovernejšvo šlo na limanice. Le mimogrede naj se ustavimo pri Genevoisu Clavièresu. Preden je postal finančni (!) minister v dobi revolucije, se je mnogo ukvarjal z alkimijo in je trdil, da je našel neko strahotno sredstvo za izdelavo je kamna modrih — tiste čudežne snovi, ki se z njeno pomočjo dá vsaka rezljahna kovina izpremeniti v zlato. Poslušajte, kakšno je bilo to njegovo sredstvo, in zgražajte se nad neizmerno človeško neumnostjo:

Če hočeš dobiti kamen modrih, poišči nedolžnega fanta in prav tako nedolžno devico, poroči ju pod vplivom posebno ugodne zvezdne konstelacije (kdaj je ta konstelacija ugodna, je lahko določil samo Clavières), vzemi njunega prvga otroka, ki je neogibno fant, spravi novorojenčka v stekleno retorto in zaži pod njo ogenj. Otrokov pepel — med vsem tem početjem je treba kajpada izgovarjati magične formule — je ne samo zanesljivo zdravilo za vse bolezni, temveč tudi pravi kamen modrih, ki izpreminja sleherno snov v suho zlato.

Manj barbarski, čeprav nič manj originalen, je bil pa kabalist Duchanteau, ki je živel in deloval sredi osemnajstega stoletja; bil je vsaj toliko pošten, da je pri iskanju zlata trpinčil le samega sebe in ne drugih. Toda motili bi se, če bi mislili, da je bil Duchanteau drugače bedak. O. ne. Ukvarjal se je z uspehom v književnosti, znal je biti duhovit in v družbi so ga cenili in radi gledali. Ker je bil lep in zapeljiv, bi bil lahko napravil bleščečo kariero pa dvoru in tudi žensk mu ne bi manjkalo.

Toda njega je že od rane mladosti vlekle k skrivnim vedam. Tem bolj, ker se je mnogo bavil z jutrovskega jezika, zlasti s hebrejščino. Prva leta ga je bolj mikala kabalistika (veda, ki je učila, kako se občuje z duhovi), a ker tu ni dosegel zadovoljivih uspehov, je presedlal na alkimijo (veda o tem, kako iz manj vrednih snovi napraviti zlato). Tu mu je bila sreča milejša; vsaj sam je trdil, da je dosegel smoter, ki si ga je bil zadal. To se pravi, našel je kamen modrih. Zdaj pa poslušajte, kako.

Duchanteauju je bilo eno samo načelo važno: »Trudi se tako dolgo, dokler ne združiš manj vrednih stvari z višjimi; dobiti moraš

je res zadelo par krogel, toda hudega se tudi njej ni zgodilo.

Venizelos je zmerom imel zadosti denarja, da je lahko pripravil svoje revolucije in zarote. Premožnjeje si je naredil v okolici znanega sira Bazila Zaharova z vojaškimi dobavami, ko je bil na vladi. Poznavalec ga cenijo na svojih dve sto petdeset milijonov frankov (okoli ¼ milijarde dinarjev). Skoraj prav toliko mu je pa njegova sedanja žena prinesla za dolo v zakon. (G. Ringoires, Pariz)

v istem bitju ogenj, posodo in prvotno snov.

Ta nekoliko strizirani stavek je moral Duchanteau razložiti. »Ono skrivnostno bitje,« je dejal, »sem jaz sam, pa tudi vsak drugi normalen človek je od svojega pet in dvajsetega pa do petdesetega leta zmožen izdelovati kamen modrih, ne da bi mu bilo treba v ta namen česa drugega kakor samo njegovega telesa. Postavite me popolnoma nagega v sobo, zaklenite me varjo in pazite name, ne dajte mi trohice jesti ne kapljice piti — pa se obvezem, da vam napravim v štiridesetih dneh kamen modrih.«

Njegova skrivnost je bila vse prej ko okusna: Duchanteau bi ves ta čas, ko bi trajal njegov post, užival samo... svojo vodo. Modroval je namreč takole: »To je združitev manj vrednih stvari z višjimi. Moj urin (voda) je prvotna snov, moje telo je posoda, moja toplota je ogenj. Ti trije temeljni elementi so združeni v enem samem bitju, to je v meni!»

Najimenitnejše pri vsej zadevi je pa to, da so ta poskus res napravili. In če smemo verjeti takratnim kronistom, z vso strogostjo in natančnostjo.

Tako so Duchanteauja zaprli popolnoma nagega v sobo, ki so jo poprej izpraznili in počedili. Nato so kos za kosom pregledali njegovo obleko in mu jo vrtili šele tedaj, ko so se prepirali, da ni v njej nikake hrane ne piščane ne kakršnekoli kemične snovi. Njegovi prijatelji so nato menjaje se stražili pri njem.

Prve dni je Duchanteau strahovito trpel lakoto, še bolj pa žejo; to je pri dolgem postu razumljivo.

Kakor se je zavezal, je pil le svojo vodo. In glej, le-ta je postajala čedalje čistejša, potem se je pa začela zgoščati — in od tistega dne je tudi njegovo trpljenje ponehalo in kmalu docela izginilo ter napravilo prostor neki razdraženosti, hkratu pa veselosti in ugodnemu telesnemu razpoloženju. Toda obenem se je začela Duchanteauja polasčati čedalje hujša vročica. To je bilo tudi vzrok, da je šest in dvajseti dan svoj poskus prekinil: njegovi prijatelji so se namreč ustrašili, da re bi podlegel in da bi se morali zagovarjati pred gosposko. Zato so ga prisilili, da je začel spet jesti.

Ingelje, spet nekaj nenavadnega: po dolgem postu človek ne sme mnogo jesti, vsaj v začetku ne. Duchanteau si je pa že prvo kosilo privoščil kakor za šest ljudi. Pravilo so, da je ob koncu šest in dvajsetega dne njegov urin postal zelo temno rdeč, gost in lepiljiv in da je od njega prihajal na moč prijeten, vprav balzamski vonj. Baron Gleichen, tisti, ki je napisal v svojih »Spominih« dolgo poročilo o tem pustolovskem poskusu junaškega alkimista, pravi celo, da so Duchanteaujevi prijatelji strogozidari, ki so se za ta poskus najbolj zavzemali, shranili stekleničico Duchanteaujeve vode v svojem arhivu. Med veliko revolucijo se je pa ta znamenitost izgubila.

Duchanteau je hotel kmalu nato svoj poskus ponoviti. To pot je bil pa manj srečen: šestnajsti dan je od izčrpanosti omedlel in se ni več zavedel.

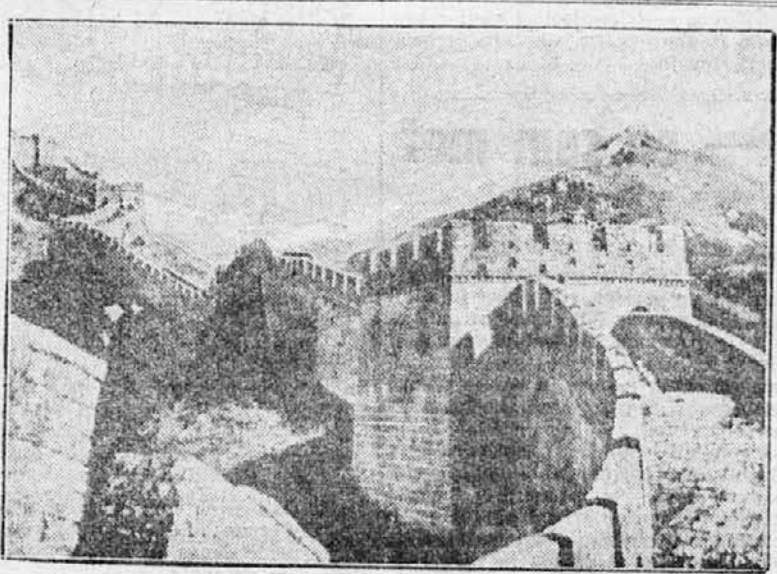
(Po knjigi Frédérica Bulauga, »Personnages mystérieux«)

Miška posegla v kolo zgodovine

Smrtonosna voda. — Kravji rep in elektrika. — Reko zaigral. — Kača spravila vse mesto v temo

(bI) Dunaj, marca. Malo čudno in razmetano je v dunajskem elektropatološkem muzeju. Na oko se ti zdi, kakor bi našel v shrambo za staro ropotijo, za šaro in starino. Ko se pa malo natančneje razgledaš, vidiš, da je prav vse umno razvrščeno, da je stara šara prav zanimiva, da so to prav za prav imenitne zbirke oblek, orodja in pokvarjenih aparatov in strojev, ki so bili posredno ali neposredno v zvezi s kakršnokoli nesrečo z električnim tokom. Sleherni razstavljeni predmet ima svojo zgodovino, svoj roman, napel in tragičen hkratu. Elektropatološki muzej je prava posebnost, s katero se Dunaj ponaša.

Strokovnjaki iz vseh vetrov ga poznajo. Dunajčani sami pa komaj vedo za njegovo učeno ime. Zbirke tega muzeja so zgovorno spričevalo genialnosti dunajskih medicinskih raziskovalcev. Prav dunajski strokovnjaki so doglali, da je električna smrt zvečine le navidezna. Pravočasna in strokovnjaška pomoč je rešila od tistih dob že marsikaterega ponesrečenca. Naj omenimo samo nesrečo, ki se je pred nekaj meseci primerila v Burgenlandu. V neko mater z otročičkom vred je treščilo. Kmetje so mislili, da sta oba mrtva, zdravnik je pa obema rešil življenje, ker je poznal izsledke moderne elektropatologije.

Veliki kitajski zid. Na njem se zdaj šopirijo Japonci

Elektrika ubija na prav čudne načine. Časih se zgodi, da je po človeku, če se hkratu dotekne poškodovane električne svetilke, ko drži v roki telefonsko slušalko. V bližini Dunaja se je zgodilo tole: Neki kmet je nesel prižgano električno svetilko iz hiše na vrt. Komaj je stopil s stopnic na zemljo, se je zgrudil mrtev kakor bi ga bila strela zadela. V Stinkenbrunnu je bil žleb v kravje korito napeljan iz kuhinje. Tam je bil pritrjen z žico na poškodovano stensko električno svetilko. Vodo v koritu je prejal električni tok, ki je prihajal po žici od stenske svetilke. Ko je pastir pod večer prižgal krave k napajalšču, je pet živali, ki so prve pomočile gobce v korito, obležalo na mestu mrtvih.

Med najčudnejše primere štejemo tega: Bilo je to pred nekaj leti. V nekem krajem hlevu je visela na železnem drogju poškodovana električna svetilka. Drog je dobil stik z električnim tokom. Krava, ki je stala najbliže temu drogju, je med molžo udarila z repom po njem — in oba, molžico in kravo je električni udarec hudo poškodoval.

Zvečine ljudje mislijo, da je posledica poškodbe z električnim tokom opekline. Res, da spominjajo na take poškodbe, vendar so bistveno drugačne. Saj jih je treba zdraviti na popolnoma drugačen način kakor običajne opekline: med njimi so pa tudi take, ki niso nevarne in jih sploh ni treba zdraviti, čeprav so v prejšnjih časih mislili, da se da prizadejano zlo popraviti samo z operacijo.

V stekleni omari muzeja vidiš čudno dokazilo: tam leži posušena človeška roka, ki jo je videl kakor bi bila mumificirana. Pred nekaj leti je bila ta roka last nekega zdravega šestnajstletnega fanta. Ta korenjak je stavil s svojimi prijatelji, da se upa dotekniti se voda visoke napetosti, ne da bi se mu kaj zgodilo. Stavo je sicer dobil, toda roka je od tistokrat postala neobčutljiva. Kmalu nato mu je prišla ob zdravem telesu veneti — dokler je ni lepega jutra zagledal poleg sebe v postelji: ponoči mu je meči nič tebi nič odpadla.

Nekoč si je neki delavec krajšal čas s tem, da je pljuval na električni vod. Pri tej svoji zabavi je bil pa menda nekoliko preneroden. Kajti na lepem ga je zaskočilo v ustih. Služasta nitka je sklenila tok med žico in njegovimi ustnicami in dobil je hude opekline v ustih.

Neka majcena miška, ki čepi nagačena v posebni omarici, je celo zgodovinska posebnost. Leta 1917 so nemške in avstrijske čete zmagoslavno korakale v Romunijo. Nenadoma je pa utihnil brezšični aparat, ki je sporočal poveljnikom važne ukaze Makkensove armade. V aparat je bila namreč zašla majhna miška in po naključju nagledala zvezno žico med baterijami in aparatom. Tako se je napredovanje čet zaradi male miške zavleklo za dva dni, nesrečna živalca je pa storila žalostno smrt.

V Celovcu se je lansko poletje vtilohapila v elektrarno kača. Ko se je plazila s prvega zbirnega kabla na drugega, se je z repom dotikala slučajno še zenlje. Seveda je tisti mah nastal kratki stik in vse mesto je za dobre pol ure zagrnulo — tema. Kači se ni nič zgodilo. Šele kasneje je tušel nadzornik v strojnem oddelku. Tudi ta kača je razstavljena v dunajskem elektropatološkem muzeju v svrhu pred zahtetno in neslišno električno smrtjo.

Cena krvi

(gT) Magdeburški rabelj, tisti, ki je ondan obglavil dve na smrt obsodeni nemški vojniki, je dobil za vsako glavo 120 mark. V našem denarju znese to 2120 Din.

V Londonu dobi krvnik 10 funtov za vsakega hudodelca, ki ga obesi (2080 Din). Toda razen tega mu gre še vrv, s katero je spravil obsojenca na drugi svet. To prodaja po majhnih končkih babjevernim ljudem in dobi zanj še nekajkrat več kakor za obseženje.

Najbolje plačani rabelj na svetu je pa rabelj države Newyork: dobi namreč po 150 dolarjev za vsakega hudodelca, ki ga usmrti na električnem stolu.

150 dolarjev znese po sedanjem tečaju 6500 Din.

Prvi, ki ga je Pasteur cepil.

Razgovor z Jožefom Meisterjem, prvim človekom, ki ga je veliki kemik obvaroval strašnih posledic stekline

(dI) Pariz, konec februarja

Letošnje poletje poteče petdeset let, kar je Louis Pasteur prvega človeka, ki ga je ukral stekel pes, cepil s prav takrat izumljenim cepivom in ga tako rešil strahotne smrti. Do poletja 1885 je namreč pomenilo neogibno smrt za grozno bolezen lyso, če je človeka obgrizla stekla žival, bodisi pes, mačka ali volk.

Prvi rešenec je bil neki devetletni deček, Jožef Meister po imenu; obupana mati ga je z dežele peljala v Pariz k Pasteurju, tistemu čudodelnemu Pasteurju, ki so ravno takrat časniki toliko pisali o njem. Meister še danes živi in je za vratarja v Pasteurjevem zavodu v Parizu. Veliki raziskovalec je bil namreč svojega prvega mladega bolnika vzljubil kakor lastnega otroka in ga je vzel k sebi za laboranta, ko je ustanovil svoj znameniti zavod.

Jožef Meister je krepak in zdrav mož, lasje na sencih so se mu šele dobro začeli beliti. O svojem pokrovitelju Pasteurju in o onem usodnem dogodku pred petdesetimi leti pripoveduje ves ganjen, skoraj s solzami v očeh.

»Bilo je poleti 1885,« jame pripovedovati. »Moj oče je bil pek v Steigeu pri Sélestatu. Pogosto me je poslal v sosednjo vas Maisongoutte po kvas. Tam je bila namreč pivovarna in snov kvas ceneje dobili kakor pri nas.

Na poti v Maisongoutte me je pa obgrizel neki stekli lovski pes; še zdaj pomnim, kako velik in divji je bil in kako je srdito planil name. Zverina me je podrla in me oklala v meča in v stegno, tako da sem imel vsega skup štirinajst krvavečih ran. Doma so mi jih izprali, vaški brivci mi jih je pa izčagal z žarečim železom. Psa so pozneje izsledili in ga ustrelili, pri raztelesenju so pa ugotovili, da je bil stekel.

Moja roditelja sta se na smrt prestrašila, zakaj izžiganje ran je veljalo še takrat za zelo nezanesljivo sredstvo zoper steklino. Toda na srečo je bil

lastnik psa že nekaj bral o nekakih poskusih, ki jih je delal neki pariški kemik, Pasteur po imenu, za zdravljenje stekline. Moja mati me je prišla za roko in se pri priči odpravila na postajo. Tako sva se odpeljala v Pariz Pasteurja iskat.

Toda ni ga bilo lahko najti. Takratni zdravniki so imeli Pasteurja za mazača in nama niso hoteli dati njegovega naslova. Vzlic temu sva ga naposled le našla. Še zdaj pomnim, kako je mati padla pred njim na kolena in ga za božjo voljo prosila, naj me reši. Pasteur ji pa niti ni dal dogovoriti; ogledal si je moje rane, nato se je pa šel še z dvema zdravnikoma, Grangerjem in Vulpianom, posvetovati. Koj nato me je začel zdraviti. To zdravljenje je trajalo ni manj ko ena in dvajset dni. Takrat sem imel dosti priložnosti spoznati, kako neskončno dober in človekoljuben je moj rešitelj. Meisterju stopijo pri teh spominih solze v oči. Čez nekaj časa pa povzame:

»Ko se mi je Pasteur prvič približal z brizgalko, je videl, da se strašno bojim. Odložil je brizgalko, šel iz sobe in se čez nekaj minut vrnil s škatlico sladkorčkov. Stisnil mi jo je v roko in dejal: »To bo za pozneje, ljubeček, nič se ne boj. Saj ne bo bolelo.« Ko sem ozdravel, me je še zmerom obdržal v očeh. Zanimalo ga je, kako napredujem v šoli, pozneje me je pa vzel k sebi v laboratorij.

Meister še zdaj hrani kot svoj najdragocenejši zaklad pisma, ki jih je kot otrok dobil od Pasteurja. V enem teh pisem se bere:

»Prisrčna hvala za novoletne čestitke! Le še dalje ostani tako priden kakor si, in uči se marljivo, da boš svojim staršem v veselje. Pri nas zdravimo že mnogo ljudi v laboratoriju, povprečno 140 na mesec. Zdej vidiš, kako velika je že vrsta, ki si jo ti začel. Priložim ti nakazilo na 20 frankov. Iskreno te pozdravlja tvoj Pasteur. — 1. januarja 1888.«

Za sliko velikega dobrotnika človeštva je to pismo pač pomemben prispevek.

lom, mladi gospod ravnatelj pa tudi, v svojem zasebnem življenju namreč.

Johnny je bil podjeten in prav nič solzar možakar. Odsel je najprej na Nemško in tam prodajal gramofonske plošče za neko angleško tovarno gramofonov. Pa ni dolgo izdržal. Po treh mesecih te nore in ni preveč zanimive službe je po naključju srečal nekega starejšega gospoda, ki je kot izvoznik šel največje egiptiške tekstilne tovarne potoval po Nemškem. Ta gospod mu je kar na lepem ponudil sijajno plačano službo trgovskega potnika. Johnny je kar poskočil od veselja, dal gramofonom in slabi plači slovo ter vstopil kot potnik v službo egiptiške tovarne. Po zimi leta 1929 so ga brzojavno poklicali v Kairo, ker je tovarni predlagal neke izredno ugodne in posrečene novotarije. Potnik Johnny je postal nenadno tehniški ravnatelj največje tekstilne tovarne v Afriki. Hansbauer Johnny ni hotel slišati nič o čarih in flirih ali pa celo o »sladkem brezdelju« vročega juga. S fanatično vneto je študiral umetnost tkanja in bistvo električnih strojev. Izplačalo se mu je; kajti že leto dni kesneje ga je vzela neka odlična tovarna tkalskih in pletilnih strojev za managerja. In tako je Johnny leta 1930. pozimi prepotoval kot »generalni zastopnik« in »manager« Afriko, Malo Azijo in Vzhodno Evropo.

Johnnyju je potovanje od sile ugajalo, pač pa mu ni šlo v račun, da je moral potovati po predpisnem načrtu in vsepoved hvaliti izdelke tovarne, čeprav ga je leta za to prav odlično plačevala. Nekdo se je na njegov prijatelj zlojedo skregal v neki carigranski poslovalnici uglednega madžarskega prometnega podjetja zastran nerodne sestave potovalnega načrta. Ravnatelj mu je tedaj ves navdušen ponudil službo »potnega maršala«. In Johnny je ponudbo sprejel.

»Kaj vraga bi naj bil za naredil?« je dejal Johnny Hansbauer časnika. »Do grla sem bil sit vseh pletil-

dolgih letih dela in popotovanja sem bil slednjilje utrujen. Zaželel sem si pravega oddiha in počitka. Zato sem odšel poleti 1931 v Baden-Baden.«

Johnny bi se bil menda res spočil v znamenitem avstrijskem kopališču, če bi ga ne bila zmerom srbela tista nemirna žilica. Kadar se je kopal in pohajkoval okrog plavalnega bazena, je moral zmerom temu nekaj svetovati, onemu pokazati s kretljivo pravilni gib. Uprava kopališča je postala pozorna nanj. Naprosila ga je, naj ostane za dobro plačo v kopališču za nadzornika in trenerja. Rekel je: Da Saj hotelo se mu je zraka, sonca in vode — in tega je bilo v Baden-Badnu na prebitek. Denarja je imel še poln žep — in več človek zna, več velja — je modroval sam s seboj. Tako je nastopil Johnny Hansbauer svoj pet in dvajseti poklic. Jeseni, ko je bilo sezono konec, je bilo konec tudi Johnnyjevemu trenerstvu. Johnnyjev poslušni učencec, generalni ravnatelj nekega badenskega

hotela, je najel Johnnyja za čas zimске sezone za hotelskega detektiva. Johnny je ostal tam izjemno vso zimo.

Spomladi l. 1932. je odpotoval končno nazaj na Dunaj. »Niheč me ni več maral ne za bančnega ravnatelja, ne za inženjerja, ne za potnega maršala — nu in tako sem ostal pač pri vodi. Dunajska mestna občina mi je dodelila službo pomožnega uradnika pri upravi mestnih kopališč. Kesneje sem predsedal h gradbenemu uradu, od onod sem šel za plavalnega učitelja, potem pa za smučarskega trenerja. Leta 1933. sem bil plavalni trener hietzinskega kopališča — boljsega v krizi ni bilo najti. Še isto zimo sem odprl svoje lastno boksško, telovadno in sportno šolo.«

Mladi mož, ki je dal že 40 poklicev v koš, je današnji dan prijazen in postrežljiv učitelj sportnih vrlin in niti zdaleč mu ni videti nekdanjega direktorja. Kriza je terjala svoje od njega, on je pa preizkušajo hrabro prestal.

Buda z jašmastimi očmi

Skrivnosti pariškega kitajskega okraja

(dI) Pariz, marca

Gospa Swedrop, vdova po nekem bogatem Američanu, je skoraj omedlela, ko je sredi noči opazila, da je nekdo od zunaj odprl okno njene sobe in se na tihem splazil v spalnico. S podoknic je skočil tih kakor mačka na debelo perzijsko preprogo. Gospa Swedrop je pridržala dih in vdano čakala, kaj bo. Hip nato je slišnil ozek zarez slepice po sobi in se ustavil na postelji, kjer je vsa v strahu ležala gospa Swedrop. »Ne ganite se!« je siknil neznanec, »sicer vas moram pri priči ustreliti!« Tresoča se po vsem telesu je Američanka obljubila, da ne bo klicala na pomoč. Temna prikazen se je približala njeni postelji. Gospa je videla, da ima vlomilec krinko na očeh.

Neznanec je bil nenavadno majhen. V desnici je držal napet samokres, v levičnici slepico. »Prosim, povejte mi,« je dejal prijazno, »kje hranite diadem, ki vam ga je dragotinar Lenotre davi poslal. Najpreprosteje bo, če mi kar izročite ključ od omare.« Gospa Swedrop seveda ni utegnla razmišljati, od kod neki ta čudni nočni tič ve za njene dragocenosti. Ni se smela obotavljati.

Zakrinkani pritlikavec se je galantno obrnil stran, da bi se gospa lahko brez sramu oblekla. V resnici je pa opazoval v zrcalu sleherni njeno kretinjo. Gospa Swedrop je hotela neopazno dvigniti slušalko telefona in poklicati policijo, toda nočni gost se je v tistem hipu obrnil in ji pomohil cev samokresa pod nos. Američanka je videla, da iz te pasti ne bo ušla. Odklenila je vzdano železno omaro in izročila neznanecu dragoceni diadem.

Pritlikavec je vtaknil nakit v žep in prosil gospo, naj leže nazaj v posteljo. Zvezal ji je roke in noge, se oprstil zaradi kaljenja nočnega mira in izginil kakor kavra.

V Auteuillu in Passyju je vlomil že prej in še kasneje neki neznanec v več vil na prave isti način, in v vseh primerih je bil vlomilec pritlikavec rasti. Najzanimivejše je bilo to, da je zmerom obiskoval le take dame, ki so nakupile nove dragocenosti. Videti

je bilo, da gre za dobro organizirano vlomilsko tolpo, ki utegne imeti svoje volhne med nameščenci velikih dragotinarskih trgovin. Poizvedovanja so vodila v kitajski okraj, kajti pritlikavec je bil pri nekem vlonu izgubil iz žepa kitajski časniki.

Kitajski okraj Corneilles v Parizu je pač najsiromašnejše predmestje francoske prestolnice. Umazana trgovinica se tišči beznice, beznica nizke, na pol razpadle kolibe. V Parizu ni kitajsko predmestje romantično, kakor je londonsko. V poslednjih mesecih je policija dobivala večkrat čudna poročila o početju v kitajskem okraju, zlasti o neki prav moderno in razkošno urejeni kadirnici opija.

Od dveh ponoči je Corneilles mrtev. Nič se ne gane, nikjer ni videti luči. Zgodilo se je torej, da je policijski avto prispel pred neko staro hišo, ne da bi ga bil kdo opazil. Detektivski so izstopili, krenili čez široko dvorišče in zavili na leseno stopnišče. Njihov vodja je potkal štirikat na železna vrata. Kitajec, ki je kesnim gostom odprl, je bil silno presenečen, kajti nikogar od prislicev ni poznal. Detektivski so vstopili, eden je stražil vratarja, drugi so pa vdrli skozi neka tapetna vrata v skromno razsvetljeno dvorano. Na nizkih ležalnikih je spalo kakšnih dvajset moških, samih Kitajcev, ki so v opijskem snu krenili obrobe. Vsi so spali tako trdno, da se ni niti eden prebudil!

Detektivski so začeli trkati po zidu. Na nekem mestu je donelo zamoško in volto. Že čez dve minuti so skrivnostni javeni detektivski našli skrit gumb, ključ do votline za steno. Tam so uzrli prekrasen Budov kip z vdela-nimi jašmastimi (jaspi, jašma: vrsta kremenjaka) očmi. Gospodje od policije so pač radovedni in so stikali povsod okoli in pretipali vse stene in tudi svetlega Budo. Ko je vodja detektivov slučajno pritisnil na levo Budovo oko, se je nenadoma nekaj sprožilo v notranjosti kipa in odprl se je predal v trebuhu. Tam je bila cela zakladnica draguljev, obravnice in tudi diadem gospe Swedropove. Še tisto noč je policija prišla gentlemanskega vlomilca — pritlikavca. Spal je opojen z opijem med drugimi gosti.

Dva berača

(hM) London, marca

Na Angleškem pravih beračev tako rekoč ni. Ne da bi Angleži tako dobro živeli, le to je, da berači beračiti ne smejo. Na glas namreč ne in odkrito ne; »beračiče« smeje le s prodajanjem vizgalic in cvetlic, z igranjem na kitare in na diple itd. Človek se nehote vpraša, ali takšno »beračenj« nese. Kakor povsod je namreč tudi tu konkurenca zelo velika; komaj si se na tem vogalu odkrižal Irc-diplaša, te že na prihodnjem pozdravi prodajalec cvetlic: kam bi neki človek prišel, če bi moral vsakomur odriniti penny!

Te dni so pa napravili dva poskusa in dognali, da angleškim beračem in nezaposlenim ne prede ravno prehuda.

Prvi, ki je to dognal, je bil neki redar, čeprav mu to dognanje ni bilo glavni namen. Imel je namreč nalogo, da neopazno nadzira neko hišo. V ta namen se je preoblekel v prodajalca žveplenk in se postavil nasproti hiši, ki jo je imel obdržati v očeh.

Pređen je bil teden okoli, je imel v žepu sedem funtov (1400 Din). Nekemu londonskemu časnika, ki je bral o tej stvari, se je pa zdelo le malce preveč okrogla, zato je sklenil zadevo sam preizkusiti. Le s to izpremembo, da ni prodajal vizgalic, temveč je hodil po ulicah in pel. Bilanca dneva: en šilling (12 Din) plus en penny (1 Din), ki mu ga je vrgele neki »nobel« šofer, da je utihnil, ker ni mogel več prenašati nje-

govega »petjaja«. Teorija o sedmih funtih torej ni držala — razen če zna nemara Scotland Yard uspešno beračiti kakor londonski žurnalist.

In vendar je na koncu koncev žurnalist bolje opravil kakor policist. Zakaj le-ta je moral priberačenih sedem funtov odradati kot dvojni zaslužek, poročevalec je pa napisal okrogel članek v nedeljski številki svojega lista (2 Din od vrstice) in s ponosom poženketal s srebrnim šilingom in bakrenim pennyjem v žepu — z uspehom plodovitega dne, ko je kot pisarski a ne vpisani član gostoval v londonski beraški bratovščini. (»Berliner Tageblatt«)

Prijateljstvo in ljubezen

(fP) Pariz, marca

Po kosilu. V kavarni. Družba mladih ljudi, ki se niso izgubili zmisla za duhovito kramljanje in modrovanje, so razpravljali o večnem vprašanju: kaj je ljubezen. Eni so trdili, da je ljubezen več kakor prijateljstvo, drugi pa, da ne. Mimo je prišla Margot, prodajalka cvetlic, s košarico vrtic in mimoz. Eden izmed gostov jo je vprašal, kaj ona misli.

»Zame je stvar enostavna,« je odgovorila cvetličarka. »Med prijateljstvom in ljubeznijo je razlika kakor med dnevom in nočjo.«

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vršil vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Ded. Dienst; Francija št. 1117-94, Paris; Luxemburg: št. 5967, Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

nih tovarn in tkalnic. Silno zapeljivo se mi je pa zdelo potovati za zabavo samemu brez tovarniških kovčkov iz kraja v kraj...

Generalni zastopnik, manager in reprezentant Johnny je sskel svoj jopič in se prelevil v potnega maršala. Celo leto je izvrševal svoj zabavni poklic. Spremljal je družbe v Arabijo, Palestino, Sirtijo, Južno Rusijo in križem krašem moderne Turčije.

Nekoga dne pa, sam bog si ga vеди od kod ga je vzelo, ga je popadlo hudo domotožje. Prav takrat mu je ponudil neki tehniški vodja avstrijskih vodnih naprav službo inženjerja v domovini. Bilo je to na nekem potovanju po sirske puščavi. Johnny je postal inženjer, kar čez noč in brez skušenj.

Od tistih dob je menjaval službo za službo. Sam je pripovedoval o tem tako: »Ne vem ali je ritem časa tak, ali je v meni vse tako nemirno, tako nestalno. Saj je bilo lepo na Tirolskem v tistem ogromnem ogromnem vodnem podjetju, toda izdržal nisem dolgo. Po

Praktičen človek

»Da, latinščine sem se začel učiti.« »Prav imate... Človek nikoli ne ve, ali ne pride danes ali jutri v trgovske slike s to državo.« (»Miroir du Monde«, Pariz)

Nad kamenčki so se spoteknili

Kakšne malenkosti časih izdajo hudodelca. — Usodni kihalni prašek. — Ukradeno pismo spravilo tri sleparje v luknjo

(VI) Navadno si hudodelec sam nastavi zanko, v katero se ujame; policija jo le zadrigne. Naj bo zločin v svojih pripravah, sredstvih in izvedbi še tako tehtno premišljen, nekaj hudodelec zmeraj prezre, in po navadi se pokaže, da je ta nekaj zelo važna reč. Skoraj vsem zločincem gre kakor onemu cirkuštemu umetniku: brez šest konj napravi salto brez škode, kotem se pa nad kamenčkom spotakne in si zlomi nogo.

In to spotikanje zločincev nad kamenčki ima dostikrat nekaj zabavnega. Tako si je v Monakovem usoda dovolila ljubko šalo z nekim tatom: ker ni nekemu odzdravil, je moral na rčet. Ze meseca in meseca so namreč na univerzi izginjali povrniki; naj so še tako vestno pazili po hodnikih, tátu niso mogli do živga. Tedaj pa sročila na ulici neki študent drugega študenta, po čepici sodeč iz istega društva. Pozdravi ga, toda oni mu ne odgovori. Takšno reč študenti zamerijo. Tudi ta je nevljudnega tovariša prijel, zakaj mu ni odzdravil, oni se je pa spet vedel nekorektno. Stvar se je študentu zdela sumljiva. Pomignil je bližnjemu redarju in na policijskem ravnateljstvu so kaj hitro našli poja-snilo. Da ni imel spoštovanja do študenta, mu niso zamerili — ko je bil pa navaden pekovski pomočnik — toliko bolj so mu pa zamerili, da ni imel spoštovanja pred tujini povrniki: dve leti zopora je dobil za to.

Podobna vesela zgodba se je pripetila v Halleju. Tamkaj je neki vlomilec obiskal študenta kemije in odprl tudi ljubko majhno dozo, menoč, da bo našel v njej kakšno dragocenost. Toda v dozi je bil prašek za kihanje. Naj se je tat še tako upiral, premagalo ga je, moral je kihnuti in

tako je zbudil spečega študenta. Toda bil je še toliko pri sebi, da je študentu vrgel dozo s kihalnim praškom v obraz. Tako oba skupaj od samega kihanja ni nista mogla. Naposled je v tem kihalnem duetu vendarle odnesel zmago študent.

Da dva popolnoma ločeno nastopajoča zločincev drug drugega izdasta, ne da bi kaj slutila, je pred par leti dokazal neki pripetljaj v Monakovem in Curihu.

V Monakovem je neki graver po naročilu nekega Portugalca ponaredil za dva milijona mark brazilskih bankovcev. Toda pismo z izvirnikom in prvimi ponaredbami, ki jih je graver poslal v Curih, je prišlo v roke nekemu nepoštenemu poštnemu uradniku, ki je v Curihu že leta in leta odpiral pošto ležeča pisma, namenjena inozemcem, ker je navadno našel v njih bankovce.

Nu, poštnemu uradniku se še sanjalo ni, da so ti bankovci ponarejeni, pa si je z njimi privoščil poceni počitniško potovanje v Italijo. Toda ko je menjal prvi ponarejeni bankovec, so ga prijeli. In tedaj so našli v njegovih denarnici pismo monakovskega graverja. Na zahtevo italijanske policije so tudi njega aretirali. Med njim in njegovim naročnikom je bilo med tem prišlo zaradi pogrešanih bankovcev do razprtije. Portugalec namreč ni verjel, da bi mu bil graver poslal pravi bankovec nazaj — graver je bil pa ves besen, ker je bil prepričan, da je Portugalec bankovec dobil, pa mu jih je hotel utajiti. V takšem razpoloženju je svojega pajušasa izdal.

Tako so se trije zločinci vjeli v eno samo zanko: poštni uradnik, graver in Portugalec.

Stirideset poklicev — en sam mož

Kariera v duhu in po okusu naših dni

(MI) Še zmerom je dovolj romantike na svetu.

Mladi, vitki mož, ki se je leta 1921. vpisal na dunajsko visoko šolo za svetovno trgovino, je o svojem življenju prav gotovo drugače sanjal, kakor se je zasukalo.

Do takrat je teklo življenje mladega moža čisto po želji in volji njegovega očeta, veletrgovca Hansbauerja. Fant se je rodil l. 1903. Oče, dunajski veletrgovec, mu je dal ime Johnny — in glej, Johnny je postal res Johnny, kajti nobeno drugo ime bi temu lepo rastle-mu, vitkemu fantu, zdravilih lic in izklešanega sportnega obraza, bolj ne pristojalo. Johnny je torej hodil na

meščansko šolo in trgovsko šolo, kesneje se je pa vpisal na trgovsko akademijo in z odliko prestal izpite. Ker je hotel še več znanja zgostiti v svojih možganih, je z vneto študiral na dunajski visoki šoli mednarodno gospodarstvo, pet svetovnih jezikov in kar je še pač za »svetovnega trgovca« koristno in potrebno.

Spomladi leta 1925. so ga sprejeli v službo neke znamenite dunajske velebanke. Johnny je bil najprej majhen uradniček, postal je vodja oddelka, h koncu pa ravnatelj deviznega oddelka. Mladi mož je bil priden in vester ko mravlja. Lepega dne ga je pa usoda kruto udarila. Banka je doživela po-

Kaj beremo in slišimo drugod

Kratke zgodbe in zanimivosti od vsepovsod

Galantnost

(HM) Neki že starejši dami se je nekoč pripetila nezgoda, da je izgubila na večerji pri princu Talleyrandu (francoski diplomat, 1754 do 1838) umetni zob. Zlobni diplomat ji je drugi dan kot njeno domnevno lastnino poslal po svojem lakeju — oslovski posol. Dan nato je pa dobil tole pisanje:

»Dragi moj princ! Mi, ki še pomnimo zlate čase pred revolucijo, vemo, kaj je galantnost. Dokaz vaše dobre vzgoje in okusa je, da ste si dali izdreti lasten zob, samo da po pravici malo škodo. Iz hvaležnosti bom dala ta dokaz vaše galantnosti okovati v zlato, da bom svojim gostom ob vsaki priložnosti lahko pokazala ta dragoceni spominček na gospoda Talleyranda, princa Bénévantskega. Zmerom udana vam Eleonora, markiza de Cadignan.«

(Berliner Tageblatt)

Policistka ali zakonska žena

(AO) London, marca

V Londonu imajo že nekaj časa tudi žensko policijo, toda le v omejenem številu in le bolj za poskušnje, kako se bo nežni spol obnesel v trdi in živce ubijajoči službi na vlemestnih ulicah. Takih policistek je za enkrat v Londonu šestdeset.

A glej, to število ni skoraj nikoli zasedeno. Vzrok je ta, da sme biti policistka samo neporočena ženska. Ne vemo, ali gre brhki uniformi za sluga ali je pa služba policistke že sama po sebi takšne vrste, da pridejo ženski čari bolj do veljave: gotovo je le, da se londonske policistke neverjetno hitro poročijo. Ko so omožene, morajo pa seveda dati svoj službi slovo.

Samo zadnje tri tedne se je nič manj ko dvanajst londonskih redark zateklo v sladki zakonski stan. Morada Londončanke zato tako mika v policijsko službo, ker mislijo, da se bodo potem hitreje poročile? Prošenj je namreč zmerom na prebitku, tako da je policijska uprava morala zadnje čase določiti za sprejetje posebno hude pogoje. Londonske policistke morajo biti visoke postave, popolnoma zdrave in mišičaste in stare 24 do 35 let. Začetna plača je 3 funte in 16 šilingov (okoli 800 dinarjev) na teden, če se obnesejo, pa pridejo s časom lahko še na boljše, vendar ne več ko na 6 funtov in 5 šilingov (1250 Din) na teden.

(Nieuwe Rotterdamse Courant)

Zaradi ene minute

(FP) London, marca

Ni še dolgo tega, ko je angleška križarka »Renown« trčila pred španskim obrežjem v križarko »Hood«. Te dni se je sestalo vojno sodišče, da dožene, koga od poveljnikov obeh ladij zadene krivda, »da je po nepotrebnem spravil v nevarnost« dve lepi ladiji Njegovega Veličanstva britanskega kralja.

Poveljnika »Hooda« so takoj oprostil. Glede kapitana Sawbridgea, poveljnika »Renowna«, se je pa sodišče postavilo na stališče, da je dokazana trditve obtožbe, da je odhod križarke iz pristanišča za eno minuto zakasnili.

In tedaj so bili redki gledalci pričevalci dramatskemu prizoru. Pri razpravah britanskega mornariškega vojnega sodišča ima častnik izročiti svojo sabljo sodišču. Med posvetovanjem častnik ne sme biti v dvoranji. Ko se vrne, da mu preberemo razsodbo, se pa utegne dvojje zgoditi: ali zagleda svojo sabljo na mizi obrnjeno z ročajem proti sebi — v tem primeru jo vzame in si jo opaše. Če je obrnjena k njemu z ostjo, je pa slaba...

Ko se je poveljnik Sawbridge vrnil v sodno dvorano, je zagledal obrnjeno sabljo ost obrnjeno proti sebi. Vojno sodišče ga je obsodilo na »odpuščanje iz službe«. Zaradi ene same minute.

Sawbridge je prebledel, toda znil ni besede. Obrnil se je in odšel. Uničena kariera. Zaradi ene minute.

Ženitni oglas

pred 80 leti

(AO) Pariz, marca

Dne 7. aprila 1856 je izšel v časniku »La Presse« tale oglas:

»Dvajsetletna mladenka prijetne zu-

nanjosti, odličnega slovesa in imenitnega zdravja z višjo šolsko izobrazbo iz častivredne družine se želi poročiti z gospodom od 70 do 85 let, ki razpolaga vsaj s 40.000 frankov letne rente. Pismene ponudbe na gdč. Aleksandrino Lelièvre, Caen, poštno ležeče.«

Izprememba imena

(GO) V Berlinu imajo v notranjem ministrstvu poseben urad, da pomaga z nasveti ljudem, ki morajo delati prošnje zaradi te ali one rodbinske zadeve, kakor zaradi poroda, smrti, prekrstitve, poroke itd.

On dan pride v ta urad neki elegantno oblečen gospod in pove službojučemu uradniku, da bi rad spremenil svoje ime.

»O, prosim,« odgovori ljubeznivo narodni socialist, meneč, da bi si gospod rad oimislil katero edino zvečljavo: germansko ime namestu »sadanega slovanskega, francoskega ali ogrskega.«

»Kako se pa pišete?«

Po kratkem obotavljanju zamrmra neznanec:

»Adolf Kohn.«

»Kaj?« se zadre uradnik. »Ali mar mislite, da boste z navadno prekrstitvijo izbrisali svoje sramotno židovsko poreklo in tako osleparili dobri nemški narod?... Vedite, zavrženo židovsko seme, da zdaj ne živimo več v Nemca nevretni dobi parlamentarizma in demokracije, temveč v tretjem cesarstvu Adolfa Hitlerja...«

»Saj ravno zato,« se drzne plaho pripomniti žid. »Saj ne mislim izpremeniti prilika, temveč samo krstno ime...«

Otroška okrutnost

(AO) Pariz, marca

Jean Painlevé, sin pokojnega francoskega matematika in politika, pripoveduje tale značilni otroški dogodek.

Jeannotu je pet let in ima nad vse rad domačo mačko. Imenuje jo Rara. Prejšnji teden je pa žival poginila. Domači niso vedeli, kako bi otroku to povedali, da ga ne bi preveč zadel. Naposled so se zedinili, da naj to kočljivo stvar opravi vzgojiteljica.

»Veš, Jeannot,« mu reče gospodična, »nič več ne boš videl Rara... Rara je umrla.«

Fantek se nič ne razburi.

»Ah!« reče samo. »Umrl je...«

Toda zvečer, preden leže spat, hoče imeti mačico v posteljo. In ker mu ne ustrežejo, začne jokati in kričati in cepetati z nožicami.

Mati se začudeno obrne k vzgojiteljici.

»Kaj mu mar niste povedali...?«

»Seveda sem mu! Daj no, Jeannot, kaj se nič več ne spomniš, saj sem ti povedala, da je Rara umrla.«

Tedaj šele otrok obupno zahteva: »Oh... oh... jaz sem pa razumel... papa!...«

azgovor

(GO) London, marca

Štirje možje sede za mizo. Prvi globoko zavzdihne.

Drugi zavzdihne še globlje.

Tretji zaječi.

Četrli pa zavpije: »Ali mi niste že nehali o krizi govoriti ali ne?«

(Observer)

Zakaj je v Ameriki kriza obutve?

(AO) Pariz, marca

V Newyorku je izšlo poročilo, ki trdi, da so odkrili enega izmed glavnih vzrokov krize čevljarstva industrije. Poročilo prinaša natančno statistiko o številu radijskih amaterjev v Severni Ameriki.

Po teh statističnih podatkih ostane zaradi radia vsak dan okoli 40 milijonov poslušalcev povprečno dve uri in pol doma. Iz tega so brž izračunili, da bi se čevljarstvo industriji hitro obrnilo na bolje, če bi omenjenih 40 milijonov državljanov te dve uri in pol na dan hodilo okoli, namesto da doma poslušajo radio.

Začeli so že celo misliti na to, da bi predlagali, naj bi vse ameriške radijske postaje vsaj za štiri in dvajset ur prekinile oddajanje programov, češ da bi to vsaj malo poživilo čevljarstvo industrijo, če nje ne, pa vsaj čevljarški obrt.

Predlagatelji so le to pozabili, da imamo radijske postaje tudi pri nas v Evropi in v Južni Ameriki, ne samo v Severni, in da bi ljubitelji radia le malo drugače zavrteli gumb na aparatu... in prav tako ostali doma kakor doslej. (Po »Tempsu«)

Ameriški humor

(AO) Montreal, marca

Če bi priredili natečaj, kdo je največji optimist na svetu, ne dvomimo, da bi Bill Fox iz Montreala odnesel prvo nagrado.

Pri nedavnih povodnji je mož splezal na streho svoje poplavljene hiše in potrpežljivo čakal, kdaj se bodo vode odtekale. Tam ga je uzrl njegov sosed, ki se je bil rešil v čoln. Upri se je v vesli in pogljal k Billu.

»Ho, Bill!« je zavpil, ko je bil le še nekaj metrov od njega.

»Pozdravljen, Sam!« je mirno odvrnil Bill.

»Ali že veš, da ti je voda davi vso perutnino odnesla?«

»Vem. Pa ne bo hudega; saj znajo rabe plavati.«

»Ali tudi to veš, da ti je vse sadno drevje porušeno?«

»Vem, a tudi to se da prenesti; saj pravijo, da letos itak ne bo skoraj nič sadja.«

»In tudi to veš, da sega voda že do oken?«

»Vem in sem vesel. Saj je bil že skrajni čas, da jih umijem.«

(Montreal Star)

Smučanje in tarife francoskih železnic

(EP) Pariz, marca

V »Journ« beremo:

Neki naš bralec si je kupil smučarske palice francoskega izdelka in dal zanje petnajst frankov. Potem se je pa odpravil v hribe na smuk.

Na postaji je oddal svoje palice železnici v prevoz. Pokazal nam je listek, koliko je moral za to odrediti: nič manj ko 18 frankov in 75 centimov... za stvar, ki stane 15 frankov.

Prihodnjič, je dejal, bo pa palice na povratku pustil kar v gorah, ker mu bo ceneje prišlo.

Mošče — gramofone

»posojamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo

ELEKTRON d. z. o. z.

ljubljana, Tavčarjeva 8

Preselili

smo se v pesažo

Nebotičnika

Bik in avto

(AL) Stockholm, marca

Kadar avtomobilisti pripovedujejo o dvobojih z bikli na vaški cesti, jim tedaj doživljajev poslušalci pač ne verjamejo preveč in jih radi odpravijo s porogljivimi pripombami. In vendar takšno srečanje dostikrat ne poteče ravno nedolžno.

Nekje na južnem Švedskem se je neki avto s tremi mladimi damami nepričakovano srečal z bikom. Zival ni kazala prav nič volje, da bi se vozu izognila, in je razburjeno trobljenje zavrnila z odločnim napadom. Grozeče je pobesila rogove in se zagnala proti vozilu.

Deklica za krmilom je z grozo zavrla in vse tri dame so v smrtnem strahu kričale na pomoč. To je pa bilka menda še bolj razdražilo, zakaj odgovoril je z mogočnim rovenjem. Za trenutek se je ustavil, potlej se je pa zaletel v lahki športni avto, da so vzmeti kar zaplesale.

Na vso srečo je prav takrat privozil z nasprotne strani tovorni avto s poljskimi delavci. Pri priči so izpregledali položaj, skočili z avtomobila in se z lopatami in motikami med vpitjem in kletvicami spravili nad bika in ga res pregnali. Toda motor športnega avtomobila je odnesel od tega srečanja z bikom več spominov in je stopil v stavko. Zato so morali avto privezati k tovornemu avtomobilu in ga odpeljati v mesto.

Navdušeni črnici ali film narobe

(ZD) V nekem majhnem črnem naselju Južne Afrike si je Ralph Stark, sin bivšega nemškega filmskega podjetnika uredil v neki na pol podrti garaži kino. Dejal si je, da bodo preprosti domačini prav gotovo navdušeni za »sedmo umetnost«.

Toda kino je bil vsak dan skoraj prazen. Nekež se je operaterju primerila nerodnost. Pozabil je previti filmski trak na drugo kolo in ga je kar tako vteknil v aparat. Na platnu so se nenadoma pojavili ljudje z nogami v zraku, hiše so stale na strehah, drevesa na vrhovih. Tedaj je

prišlo črno občinstvo divje ploskati in se grohotati na ves glas.

Ralph Stark je tisti mah presodil položaj. Ukazal je operaterju, naj zvrtil film narobe do konca. Odsihmal je kino sleherni večer polu navdušenih gledalcev. Narobe svet, narobe film...

Letel bi rad

(GL) Varšava, marca

Neki štirinajstletni kmetski fant iz okolice Varšave je vselej, kadar so potniška letala brnela nad njegovo vasjo, željno upiral oči v nebo. Dan za dnem je rasla njegova želja, da bi tudi on mogel nekega dne leteti s takim orjaškim tišem.

In res se mu je želja izpolnila. Lepega dne je prišel na varšavsko letališče in prežal na ugodno priložnost. Videč, da ga nihče ne gleda, je naglo smuknil v neko za odlet pripravljeno letalo in se skrivil v najzadnjem kotu. Kam je letalo namenjeno, se mu še sanjalo ni.

Zež par minut se je letalo dvignilo. In ko se je v Katovicah na Gornjem Šleskem spustilo na zemljo, je tudi mali Poljak pol s strahom pol vesel splezal iz kabine. Seveda so ga na letališču zgrabili za listek. Boječe je priznal, da ga je strašno mikalo, da bi vsaj enkrat kam letel. In ker ni imel denarja, je pač poskusil na tak način.

Nu, želja se mu je izpolnila. Kako se je vrnil domov in kaj je oče rekel, pa kronika ne pove.

Ob petkih in svetkih

lahko pripraviš »Jajnine«. Primerne so k vsaki omaki. Pripraviti se dajo s se-sekajnami ostanki pečenke, klobase, s solato, fižolom, ali kot vloga v postno in mesno juho. »Jajnine« požlahtijo vsako jed.

Usodna trinajstka

(HP) San Francisco, marca

Campbell je torej podrl svoj hitrostni rekord! Hvala Bogu, so vzdihnil Angleži, saj so bili dovolj v skrbeh za priljubljenega rokaja. Hvala Bogu, je mogoče sam pri sebi vzdihnil Campbell sam. Najbolj se je pa oddahnila rekorderjeva žena. Upajmo in privoščimo ji, da se ji bo izpolnila najgorčnejša želja: da bi njen mož vendar že dal slovo vsem tem hitrostnim brezumnostim.

Vselej kadar se je pred odločilno dirko Campbell odpeljal na dirkališče v Daytoni, vselej se je lady Campbellova krčevito sklanjala nad kronometrom in s pridržanim dihom štela: »Ena, dve, tri... deset... trinajst...« Ko je prišla do trinajstke, je globoko zavzdihnila. Ne zato, ker bi bila nemara tako babjevrna: ta trinajstka je pomnila, da rekord še ni padel in da bo spet iznova morala prestajati te strašne trenutke negotovosti.

Včeraj se je pa prej ustavila: »Deset, enajst... dvanajst. Zmaga!«

Zakaj Campbellova žena je vedela, da prej ne bo novega rekorda, dokler ne bo »Sinja ptica« prevzela 1 miljo (1600 m) dolge proge v manj kakor 13 sekundah.

Lady Campbellova se ves čas ni upala dvigniti oči iznad ure. Bila je edina med navzočimi gledalci, ki »Sinje ptice« ni videla v zmagovalnem polju. Preveč jo je bilo groza. Šele tedaj je dvignila oči, ko je razsodišče sporočilo, da je Campbell dosegel nov hitrostni rekord in ko je ogromni voz pošasti privozil nazaj na dirkališče, nič več v rekorderskem tempu.

Sir Malcolm Campbell je dosegel svoj novi hitrostni rekord prejšnji četrtek v Daytona-Beachu v Ameriki. Njegova povprečna hitrost znaša 445.493 km na uro. Dosedanji rekord je tudi njegov: dosegel ga je pred dvema letoma prav tam s 437.015 km na uro.

Zadnje dni je vladalo slabo vreme in Campbell je začel postajati nestrpen. Hotel je že vzlic neugodnemu vremenu tvegati vratolomni poskus. Tedaj je pa njegova žena šla k daytonskemu županu in pri njem izposlovala, da je uradno prepovedal sleherni rekordersko vožnjo, dokler se vreme ne obrne, češ da bi to pomenilo dirkati v smrt.

S 7 leti govori 16 jezikov

(GL) Pariz, marca

Sedemletni sin pariškega arhitekta Marceta je pravi čudežni otrok.

Deček je namreč tako nadarjen, da se igraje v nekaj tednih nauči novega jezika. Seveda je njegova nadarjenost popolnoma enostranska; kakor je talent za jezike, za računstvo je bedak; niti najnedolžnejše računske naloge ne zna rešiti.

Sedemletni deček že danes popolnoma gladko govori šestnajst jezikov.

Vesten do smrti

(GL) London, marca

Londonskemu požarnemu čuvaju Henryju Harrowu je bilo že sedemdeset let in bi bil že zdavnaj moral stopiti v zaslužni pokoj. Toda starček je vselej iznova preprosil, da je smel še ostati v službi, v svojem visokem in značnem stolpu, kjer je pazil na London in gledal, ali ni kje nastal požar.

Te dni je opazil iz svojega stolpa, da se nekeje dviga dim. Pogledal je z daljnogledom in videl, da se ni motil: uzrl je tudi plamen, ki je švigal kvilku iz nekega podstrešja. Planil je k telefonu, da brž sporoči nesrečo — a kdo popiše njegovo grozo, ko vidi, da njegov telefon očitno ni v redu, ker se na njegove klice živ krst ne oglasi.

Brez pomišljanja se starček odpravi na pot. Jadno kakor mladenič steče po nestetih stopnicah nizdol, plane na cesto in odhiti kar so ga stare noge nesle, k najbližnji telefonski govornici. Tamkaj sporoči požarni brambri, da gori, in natanko popiše, v katerem delu mesta je ogenj nastal. Gasilski nadzornik, ki je poročilo sprejel, ga je nato prosil, naj bi tako dolgo ostal v telefonski govornici, dokler ne pride mimo gasilska četa.

In res je nekaj minut nato prihitel gasilski avto mimo telefonske govornice. Toda zvesti čuvaj je bil že mrtev. Razburjenje, še bolj pa hitri tek k telefonu je bilo za star ka preveč. Njegovo srce tega ni več preneslo. Opravil je svojo dolžnost, nato se je pa mrtev zgrudil na tla, zadet od kapi.

Londonski časniki ne morejo dovolj prehaliti starčevega čuta do dolžnosti, čuta, ki ga sedanjemu rodu le preveč manjka.

Nevidnost ljudi in reči

(ZD) Budimpešta, marca

Na Madžarskem imajo veliko senzacijo. Neki inženjer je iznašel posebno pripravo, s katero lahko napravi vsakega človeka, vsako bitje in vsako stvar, nevidne.

Prve poskuse je pokazal občinstvu na trgu v Temešvaru. Vse oči so bile uprte v Marijin kip nad vodnjakom, nenadoma je pa na lepem izgnil. Inženjer je povabil vse nevedne Tomaže, da pridejo otipavati podstavek kipa in kip sam. Mnogi izmed teh tridjo, da so otipali kamenite oblike Marijinega kipa, čeprav je bil neviden. Čez nekaj minut je postal kip nad vodnjakom spet viden zbranim gledalcem.

Temešvarsko duhovništvo je ugovarjalo takemu skrivanju svetih podobe. Inženjer ima pač srečo, da živi v dvajsetem stoletju, kajti v osemnajstem bi ga bili prav gotovo kamenjali zaradi bogoskrunstva.

Valjenje na ukaz

(GO) Moskva, marca

Neki profesor biologije je predaval v radiu o nenavadnih uspehih, ki so jih obrodili njegovi poskusi v ...skovskem živalskem vrtu.

Predavatelj pravi, da je dognal pri neki majhni vrsti papig kaj čudno spolne navade. V dobi ko te ptice ne vate, žive križem križem pomešane med seboj, ne meneč se druga za drugo. Potem je pa profesor postavil v ptične posode za valjenje jajc — in pri priči je bilo nereda konec in stvarili so se parčki. Kmalu nato so samice začele nesti jajca in jih valiti. Potlej jim je pa profesor posodo za valjenje jajc spet vzel — in papige je pri priči minilo sleherni spolno razporejenje. Parčki so se razšli, samice so nehale nesti in ptice so postale spet proste in neodvisne in se niso več zmenile za svoje pravkaršnje »prijatelje«.

Za god in praznik mati dobro ve, otroci se Dr. OETKER-jevih kolačev vsele!

Dobra roba se hvali sama, zato Dr. OETKER-ju ni potrebna reklama!

Moskovski šahovski turnir

Po dvanajstem kolu so igrali vse več partije. Capablanca se je brez boja udal Laskerju, prav tako Čehover Capablanci. Rjumin se je vdal Ragozinu (po prvotnih netočnih poročilih se je partija končala neodločeno), partija Alatoreev-Stahlberg se je končala remis. V 11. kolu je Alatoreev zmagal nad Liscicim in se partija ni končala remis, kakor so prve vesti javljale. — Stanje po 12. kolu: Botvinič 10, Flohr 9, Löwenfisch in Lasker 8. Pirc je z Rabinovičem, Stahlbergom in Rjuminom s 5 in 1/2 točke na 12.—15. mestu.

V trinajstem kolu je doživel sovjetski prvak Botvinič svoj prvi poraz na tem turnirju: premagal ga je njegov rojak Kan že po 26 potezah. Löwenfisch je zmagal nad Bogatirčukom, Rjumin je remiziral z Laskerjem, Lillenthal z Menšikovom, Romanovski je premagal Čehoverja, Rabinovič Spielmanna. Pirc je remiziral z Alatoreevim, Ragozin z Goglidzejem, Flohr s Capablancem. Partija Liscic-Stahlberg se ni končala. — Stanje po 13. kolu: Na prvem mestu je še zmerom Botvinič (10), a le za pol točke pred Flohrom (9 1/2). Na tretjem mestu se čvrsto drži Löwenfisch (9), za njim Lasker (8 1/2) in Capablanc (8). Pirc je s 6 točkami skupaj z Alatoreevim in Rjuminom na 11.—13. mestu.

V štirinajstem kolu je Pirc v časovni stiski napravil hudo napako proti Goglidzeju in se je moral vdati. Capablanc je remiziral z Rabinovičem, Rjumin je pa zmagal proti Bogatirčuku. Čehover je zmagal nad Löwenfischem, Flohr je pa proti Menšikovi le s težavo remiziral. Tudi partije Romanovski-Lillenthal, Botvinič-Lasker, Liscic-Ragozin in Stahlberg-Spielmann so se končale remis. Igra Alatoreev-Kan še ni dokončana. Stanje po 14. kolu: Botvinič 10 1/2, Flohr 10, Lasker in Löwenfisch 9, Capablanc 8 1/2. Pirc si je s porazom proti Goglidzeju zelo pokvaril svoje stališče in je zdrknil z 12.—14. na 16. mesto.

V petnajstem kolu sta Spielmann in Capablanc remizirala, prav tako neodločeno so se končale partije Lasker-Alatoreev, Kan-Goglidze in Rjumin-Čehover. Rabinovič je porazil Menšikovo, Ragozin pa Stahlberga. Senzacija dneva je bil pa drugi poraz Botviniča. Premagal ga je predzadnji v tabeli, Rus Bogatirčuk; obenem je to njegova prva zmaga na tem turnirju. Partija Lillenthal-Löwenfisch se je končala remis. Igra Pirc-Liscic in Flohr-Romanovski še nista dokončani. — Stanje po 15. kolu: Botvinič 10 1/2, Flohr 10 (1), Löwenfisch in Lasker 9 1/2, Capablanc 9. Pirc je skupaj s Stahlbergom na 15. in 16. mestu in ima 6 točk in 1 prekinjeno partijo.

V šestnajstem kolu je Capablanc remiziral s Stahlbergom, Flohr pa z Löwenfischem. Romanovski je premagal Rabinoviča, Ragozin Pirea, Botvinič Čehoverja, Lasker Goglidzeja in Spielmann Menšikovo. Ostale tri partije, t. j. Alatoreev-Bogatirčuk, Lillenthal-Rjumin in Liscic-Kan, še niso dokončane. — Stanje po 16. kolu: 1. Botvinič z 11 1/2, 2. Flohr 10 1/2 in 1 visoko partijo, na tretje mesto se je povzpela sivolasi Lasker z 10 1/2 in pustil svojega naslednika na šahovskem prestolu. Capablanc, na petem mestu in za celo točko za seboj. Naš Pirc je sicer s 6 točkami in 1 visoko partijo še ostal na 16. mestu, a le za en dan; najmanj Liscic ga bo po odigranju visokih partij pustil za seboj.

V soboto so igrali prekinjene partije. Alatoreev je proti Bogatirčuku in Kanu dosegel remis, Lillenthal je premagal Rjulina, Flohr pa Romanovskega in dosegel Botviniča na prvem mestu. Liscic je porazil Stahlberga, proti Goglidzeju je pa remiziral. Nedokončani sta še zmerom ostali partiji Liscic-Pirc in Liscic-Kan. — Po naknadnih poročilih je Spielmann v 4. kolu porazil Liscicina in ni z njim remiziral.

Stanje po 16. kolu: Botvinič in Flohr po 11 1/2; Lasker 10 1/2, Löwenfisch 10, Capablanc 9 1/2, Spielmann in Ragozin 9, Romanovski in Lillenthal 8 1/2, Kan 8 (1), Rabinovič 8, Rjumin, Goglidze in Alatoreev 7 1/2, Liscic 6 1/2 (2), Stahlberg 6 1/2, Pirc 6 (1), Bogatirčuk 6, Čehover 5, Menšikova 1 1/2.

40 cm visoki ljudje. Reuter poroča iz Bombaya, da so v Prednji Indiji našli okamenela okostnjaka izumrlih ljudi, visokih samo 40 cm. Če se pokaže, da je novica točna, so bili ti ljudje manjši od afriških Pigmejcev, visokih 100—125 cm. Seveda so živeli v prazgodovinski dobi.

Otroški raj. Po najnovjših statističnih podatkih hodijo od 5 milijonov otrok na Španskem samo 3 milijoni v državne šole, 1 milijon pa v zasebne. Več kakor 1 milijon za šolo obveznih otrok pa sploh ne obiskuje šole.

Se nadaljuje na 8. strani

Ljubezen na Laponskem

Napisala Thaddea Gidlevska

»Ev-Granbult je to. S čredo severnih jelenov in košut se je napotila v gore. Poznam njeno čredo; srebrno čisto pozvanjajo njeni zvončki.«

Prebivalci vasi Oski so stali razkoračeno med vrati in gledali za čredo mogočnih jelenov. Počasi so stopale živali, pozibavale so se z vsem trupom in zvončkijale s svojimi zvončki. Srebrno čisto in veselo je bilo to zvončkijanje.

»Srečo na gorah!«
»Srečo v dolini!« je veselo zavrnila v odgovor deklica z laneno svetlimi lasmi. Njeni beli zobje so zableščali v solncu. Veselo in hrabro je stopala za veliko čredo.

Komaj je dospela do poslednjih vaških hiš, se je pripodil velik pes za njo, se smukal okrog nje, lajal in mahal z repom.

Pozdravi mi Erika, Kasan! Pojmi mu, da pojdem v goré!«
Nežno je potrpejčljiva psa po glavi. Razumel je je. Njegov glasni in veseli lajež se je še zmerom slišal, ko je že zdavnaj stekel skozi vas.

Drugi dan je korakala nova čreda severnih jelenov in košut skozi vas Oski.

»Erik Jatko je to. S čredo severnih jelenov in košut se je napotil v gore. Poznam njegovo čredo; resno in globoko pozvanjajo njeni zvončki.«

Spet so stali prebivalci vasi Oski razkoračeno med vrati in gledali za čredo mogočnih jelenov. Počasi so stopale živali, pozibavale so se z vsem trupom in zvončkijale s svojimi zvončki. Resno in globoko je bilo to zvončkijanje.

»Srečo na gorah!«

»Srečo v dolini!« je junaško odvrnil mišičasti fant in zavihtel v pozdrav debelo palico. Njegove sinje oči so se smejale v solnce. Komaj je dospel do poslednjih vaških hiš, se je pripodil velik pes za njim, se mu dobričkal, lajal in mahal z repom.

»Ev je že šla? Prav, prav! Pokaži mi pot, Kasan, da je ne zgrešim!«

Kasan je veselo zalajal in stekel na čelo črede in kazal pol v goré...«

Na visokem grebenu sta sedela drug poleg drugega; čredi sta se pokojno pasli po zelenih obronkih. Srebrno čisto zvončkijanje se je pomešalo z resnim in globokim. Držala sta se za roke in gledala sanjačje preko razprtih skalnatih laponskih gora, preko polj in livad, posejanih kakor preproge med skalnate bregove.

»Oče te ne mara.«
»In ti, Ev, — ti me tudi ne maraš?«

Takrat je Ev prikimala, prikimala je kakor pritrujejo ljudje po vsem širnem svetu, kadar ne zmorejo prave besede in jim je srec polno sreče. Potlej sta se vroče poljubila, zastrmela molče v daljavo, kakor je navada pri vseh zaljubljenih pod solncem božjim. Kajli ljubezen in njena govornica sta povsod enaki; povsod po istem kopitu, povsod v istem ritmu.

Kasan je mežikal v solncu in prijetno mu je bilo v gorah. Zdaj

Velikanski globus

iz jekla in stekla so izdelali v Birminghamu na Angleškem za letošnje svetovno razstavo v Bruslju. Globus je največji, kar jih do danes poznamo; ni skoraj kraja na svetu, ki ga ne bi našli na njem

sta bila hvala Bogu skupaj, zdaj mu ni bilo treba več tehati z enega konca na drugega in ž lažejem pripovedovati, kar sta lahko zdaj drug drugemu lepše in boljše povedala samá.

Na svetu je pač že tako, na Laponskem in povsod drugod: ljudje si izbirajo takšne poti do sreče, ki niso zmerom najlepše in najbližje.

Ko se je v deželi zjelenilo, sta se vračali dve čredi severnih jelenov in košut skozi vas Oski. Spet so stali vaščani razkoračeni na pragih svojih koč.

»Pozdravljena v dolini!«
»Pozdrav z gorá!«
Za čredo s srebrno čistim zvončkijanjem je zamišljeno stopala Ev Granbult, za čredo z resnim in globokim zvončkijanjem je stopal mišičasti Erik Jatko...«

»Rada ga imam, očka.«
Oče je molčal; molčal je tako dolgo, da je morala Ev še enkrat reči:

»Rada ga imam.«
»Mogoče leto osorej. Mogoče...«
Dolgočasno je žvečil stari svojo kašo in srepel predse. Saj, saj mu je Erik Jatko všeč; toda svoje plavalase Ev bi ne izgubil rad.

KRIŽANKA ST. 9

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11			12	13					
14						15			
16				17					
18	19			20					
21		22			23				
24	25	26			27	28			
29	30				31			32	
33					34				
35						36			
37		38			39				
40			41	42					
43				44				45	
46			47		48				
49	50	51			52	53			
54	55				56				57
58					59				
60				61	62				
63						64			

Pomen besed

Vodoravno: 1. majhen denar, 5. jetniški paznik, 11. prizorišče biko-borb, 13. Agamenonov sin, 14. odrezek, 15. svetopisemska oseba, 16. žensko ime, 17. vele mesto, po velikosti med Lenjingradom in Buenos Airesom, 18. oblika verza, 20. zemljiska mera, 22. prva ženska, 24. ilo, 26. nedoločni zaimék, 29. nebesno telo, 31. reklamni in oglasni zavod, 33. poziv, 34. očka, 35. majhna naselbina, 36. debel motvoz, 37. mesto na Angleškem, 39. osebni zaimék, 40. vodne vile (2. sklon), 42. nemški spolnik, 43. kdor uživa mego, 45. zaničan pomožni glagol, 47. udeleženec šahovskega turnirja v Moskvi, 49. isto kakor 20. vodoravno, 51. strasten pristaš, 54. brez njega nobena računška trditve ne drži, 56. po njem se imenuje neki preliv, 58. barva, 59. takšna moka je zdrava, 60. sovražno dejanje, 62. prazgodovinska najdba, 63. tajnik Zveze narodov, 64. poškodba.

Navpično: 1. goni stroje, 2. sportni izraz, 3. vrezljaj, 4. ko je bila Ana še majhna, 6. grška črka, 7. grški bajeslovni junak, 8. mesto v severni Afriki (2. sklon), 9. azijsko milijonsko mesto, 10. reči, 12. trizložna stopa, 17. na Japonskem je samo Tokio večji od nje, 19. žensko ime, 21. zapeljiv, 23. umetnina, 25. poljsko orodje (3. skl. množ.), 26. ovenel, 27. žensko ime, 28. oblika glagola umeriti, 30. vrsta živali, 32. posoda z vodnimi živalmi, 38. osebni zaimék, 39. plod marljivih živali, 41. pojem iz logike, 42. imetje (4. sklon), 44. moško ime, 46. mati božja, 48. sbh. moško ime, 50. del obleke, 51. prebivalec fare, 52. moško ime, 53. krivo tvoren pridevnik iz »kavec«, 55. z njimi se otroci obstreljujejo, 57. potrebna pri ranah, 61. predlog.

Rešitev križanke štev. 8

Vodoravno, po vrsti: u, o, a, triglav, mlaj, e, reka, i, akroa, a, sava, rent, siv, tri, jen, cena, oker, i, arena, i, onim, m, ruma, maribor, e, i, a.

Zanjo bi rad princeza iz bajk, srčnega fanta bi rad. Bog si ga ve, ali je Erik pravi? Sivi oče je godel v svojo brado in si dejal, da bo čas že izluščil jedro.

Prihodnji dan je ves zasopel pritekel Kasan k Eriku, prav takrat, ko je prešteval svojo čredo, in položil predenj zavojček, ki ga je prinesel v gobcu. Bil je kos belega platna; na njem je bilo z rdečo svilo uvezeno srce. Nanj je bil pripet listek, na njem pa z okorno roko zapisane besede:

»Leto osorej. — Mogoče — Ev.«
Erik je obrnil list in zapisal:

»Čakam. — Erik.«
Zavil je listič v kos kožuhovine, Kasan je čapnil po njem in stekel kar so ga noge nasle. Ko je prinesel pismo Evi, mu je v zahvalo vrgla pred noge kos kozlička, ki so ga pravkar zaklali. Kasan se je zadovoljno obližaval in hudomušno škilil v Ev, kajli vedel je po plačilu, da je bilo sporočilo prijetno. Ev je stala pred hišo in zasanjano zrla v dolino, kjer je Erik pasel svojo čredo.

Kasan je tekal dan na dan gor in dol. Zdaj je nosil rožo v pozdrav, zdaj nežen dolgobrki mah, zdaj spet načečkan listič. Kasan je prenašal pošto in spletal gnezdo ljubezni, mogočnejše od laponskih gorá, mogočnejše od očelove volje...«

Erik je stal že ure in ure na visoki skali; od ondod je videl daleč, videl je skoraj do hišice svoje ljube. Živčno si je grizel ustnice. Kasana danes ni bilo. Erika je mučila huda skrb. Čul je bil davj plazove, ki so se nekje vsuli; zdelo se mu je, da je to moralo biti blizu vasi nekje, prav tam, kjer je Evina hišica.

»Kasan!«
V noč je zavpil Erik. V noč je zažvižgal; toda od nikoder se ni oglašil lajež v odgovor.

Mladi mož je sedel k oguju; srepel je v plamen in iskal rešitve. Morda je pa Kasana na poti k njemu zasul plaz... Bog ne daj! Nenadoma je nekaj skočilo v Erikovo izbo. Bil je Kasan. Zagrabil je Erika za suknjič in ga vlekil k vratom. Zavijal je v noč, kakor bi prosil pomoči. Gobec mu je bil poln belih pen, dlaka razmršena.

»Kasan...?«
Erik ga je hotel prijeti, toda pes se mu je izrgal in silil iz hiše. Stekel je po znani poti, držeči v vas, in se vrnil ves zbeگان k Eriku. Lajal je divje in zahtevalo joče.

»Že grem!« je zavpil Erik, ogrnil kožuh in stekel ko iz uma za drvečim psom. Kasan je vodil. Vodil je v tisto smer, odkoder je Erik slišal grmeti plazove.

»Kasan je tekel po snegu in grušcu plazju in neprestano vohal, kakor bi iskal sledu. Erik je lezel za njim, preskočil kup grušča, spodrsnil, se spet vzpel in divjal za iščočim psom.

Nenadoma se je Kasan ustavil.

Najbolj »moška« študentka
Na univerzi v Tobaccu (Kansas, USA) so priredili natečaj, katera študentka ima najbolj moško zunanost. Zmagala je Miss Betty Harkinsonova. Razsodišče je ugotovilo, da pri njej človek res prav ne ve, koliko je ura

Miss Betty Harkinsonova. Razsodišče je ugotovilo, da pri njej človek res prav ne ve, koliko je ura

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

Zavijal je, da se je Eriku krčilo srce. Grebel je, z vsemi štirimi je grebel in odrival z gobcem sneg in drobni grušč.

Erik je stekel kožuh. Zasadil je palico v sneg, odrival z rokami kamenje, zasadil znova palico in kopal z rokami. Erik in pes sta sopla žvižgajoče, napenjala svoje sile in si delala rov.

Kasan je zavpil, Erik je segel globoko v sneg in začutil v svoji roki drobno rokeo... Ev!

V Erikovi kočji leži Ev na kožuhih. Erik ždi poleg nje in nalaga na ogenj. Visoko plapolajo plameni, više kakor sicer pri Laponcih, saj so jim drva dragocena ko zlato. Za Evo mora goreti plamen, čeprav do neba... Tik ob Evi leži Kasan in ji liže roke, da bi jih segrel.

»Erik!«
Prikimal je. Niti besede ni mogel reči. Prav tako kakor zapre po vsem svetu sapo ljudem, če jim sree prekipi. Njune oči so se strnile v dolg, molčeč pogled.

»Rada ga imaš, Ev?« je vprašal tedaj nenadoma raskav glas za njima. Stari Granbult je bil prišel.

Ev ni odgovorila. Niti prikimala ni, preslaba je bila. Samo pogledala je očetu v oči. In očelje znajo brati v očeh svojih otrok vse skrivnosti.

»Hvala ti, sin moj!«
Dva moža sta si segla v roke. Brez besede. Stisk desnice pomeni Laponcu vse.

Šejk hotel kupiti ženo od svojega pariškega prijatelja za 500 frankov

(RD) Pariz, februarja

Arabski šejk Kuasj Bruri ben Abdulah je srečal v Parizu svojega rojaka Alija Mohameda ben Senusija, ki že dolgo živi v Parizu in je poročen z neko lepo Francozinjo. Stara znanca sta se sprijateljila. Šejk je prihajal k svojemu rojaku in tako spoznal tudi njegovo lepo ženo. Vitka in ljubezniva Parižanka je šejku tako zelo ugajala, da je predlagal prijatelju, naj mu jo prepusti za pet sto frankov.

Ali Mohamed se pa seveda ni strinjal s starošekimi nazori svojega rojaka. Ta je pa, ne bodi len, prijel lepo Alijevo ženo za roko in mu jo zgrabil izpred nosa. Resnici na ljubo bodi povedano, da se Parižanka ni preveč branila. Šejk je vrgel prijatelju 500 frankov na mizo in stekel z njegovo ženo na cesto ter se odpeljal s taksijem. Ali Mohamed se je pa takoj zaletel na policijo, in tako so oba zaljubljenca prav kmalu izteknila.

Šejk se je na policiji samozvestno obnašal in prisegal, da je v Alziru tako kupčija vsakdanja reč in popolnoma v redu. Zmerjal je, da so se kar iskre kresale. Zaradi žaljenja uradnih oseb in »ugrabitve« so ga slednjič še zaprli. Zdaj premišluje za zamreženimi okni o čudnih navadah, ki vladajo v Evropi.

Ključ je iskal — našel pa zlato žilo

(GL) London, marca

Neki Avstralec, David Toobey po imenu, je iskal ključ za vijake, našel je pa žilo zlata.

Njegova farma leži na staroslavni zlatih tleh v Ballaratu, tam, kamor je prejšnje stoletje romalo na tisoče lovcev za zlatom. Ko je oral njivo, je nenadoma pograbil ključ za vijake. Lotil se je iskanja in pri tem je njegovo pozornost zbudil kos kremenjaka, ki se mu je zalesketal iz brazde. Pobral ga je in v svoje neizmerne veselje dognal, da je v njem zlato.

Z vročino naglico je zašel kopati na tistem kraju in res je komaj trideset centimetrov globoko zasledil zlato žilo. Kako izdatna je, dokazuje že to, da so v dveh dneh pri preiskavanju 10 ton izkopane kremenjaka izločili zlata za 448 angleških funtov, po naše za 60.000 Din.

Cenjeni gospod urednik!

Dovolite, da se tudi jaz oglasim v Vašem listu, čeprav nisem naročnica. Čitam ga pa zelo rada in si ga kupujem v trafikah. Priznati moram, da mi izmed vseh listov najbolj ugaja. Sem namreč preprosto dekle, največje veselje mi je dobro čtivo. Dobra knjiga mi je najboljši prijatelj. Iz njih sem se že mnogo lepega in pametnega naučila.

Se kot dekletce sem želela v višje šole in hrepenela po učenju in izobrazbi v upanju, da bi si tako laže služila kruh. Žal, moji starši niso mogli ustreči mojim željam.

Se otrok sem šla po svetu s trebamom za kruhom, za najlepšimi upi. Zakaj pa tudi ne, saj sem imela vse ljudi za enako dobre in plemenite!

Kot naivno dekletce nisem poznala zlobe in hinavščine nekaterih ljudi. Pregovor pravi, da ni vse zlato kar se svetli, in to je tudi res. Iz lastne izkušnje lahko rečem, da ima marsikatero preprosto dekle več srčne kulture (izobrazbe) kakor človek iz boljših krogov, takozvani »inteligentni«, pri katerem se pod svilo in kožuhovino dostikrat skriva najpoddnejše bitje, človek brez duše. Pogosto se slišijo tožbe ljudi, češ kaj je življenje? Saj nimamo nič od njega! Res težki so časi, ko se moramo boriti za obstanek, zato pa ne smemo biti življenje podcejevat, saj je vendar toliko lepega v njem. Saj le tisti, ki mu usoda ni vedno naklonjena, in ki ima težke preizkušnje, je izklesan značaj. Tak človek bo znal drugače ceniti življenje.

Zato proč z ožonostjo! Pohitimo v naše solnčne planine, ki jih ljubim nad vse, ki so naš ponos! Vsak prost čas izkoristim in pohitim v krasno naravo in krepiam duha in telo in uživam lepoto božjega stvarstva.

Plavinka

Spoštovani g. urednik!

Z zanimanjem prebiram anketo, nastalo pod naslovom »Njene sanje«, in upam, da tudi jaz lahko napišem svoje mišljenje z vašim dovoljenjem. Sem vaša naročnica in oddala bom svoj dopis brez podpisa, ker želim ostati tajna.

Od početka razvoja pa do danes pazno motrim vsak dopis, katerega objavite. Z enim se strinjам, z drugimi zopet ne. Naj povem še jaz svoje želje in svoj doživljalj.

Nisem lepa, to tudi ne spada sem, in tudi ne Bog ve kako naobrazena, vendar vkljub vsemu vredna poštena ljubezni, dasi sem preprosto dekle. Zela bi si iz dna srca človeka, katerega bi lahko zaupala svojo skromno ljubezen. Toda želela bi, da bi bil tudi on meni naklonjen.

Nekoč sem spoznala mladeniča lepe zunanosti in misleč, da je njegova notranost tudi tako lepa, sem ga vzljubila z vsem ognjem svoje mlade ljubezni. Toda njemu to ni bilo zadostno. Mojo ljubezen je smatral le kot pogoj svojih zahtev in tako me je nekoga dne pahnil od sebe in se poročil z drugo, ker mu nisem hotela biti sužnja. Tak fant, ki zahteva od dekleta vse, da mu je v vsem pokorna, tak človek je po mojem mnenju tiran, in taka dekleta so sužnje. Rajši sem ostala poštena, toda od tistega dne sem silno nesrečna in zapuščena, ker sem ga preveč ljubila. In tako gledam, kako hodijo sence mimo mene, in sanjam, kako lepo bi bilo, ko bi ostal fant tak kakršnega sem si predstavljal, ko sem bila še neizkušena. A takšnega, ki bi bil zadovoljen z mojo ljubeznijo, ne pa da bi iskal samo moje telo, takšnega morda zastoj pričakujem.

O, kolikokrat v samotnih večerih moja duša moli, moja beseda pa kolne! In tako begam iz dneva v dan s strto dušo, brez tolažbe in jočem za izgubljenim srečo. A njega, katerega duša kliče, njega ni! *Ecce terra*

Dekletom na znanje in v spomin!

Kadar se dekleta možijo in izbirajo zakonskega druga (moža), so vselej premalo izbirčne. Gledajo le preveč na lepo obliko telesa svojega ženina — bodočega moža. Kakšen je pa fant (ženin) na znotraj, kakšnega značaja je, in ali ima dobre ali slabe lastnosti, vse to jim je prav malo mar, ali pa nič. Samo da je mlad in lep, zraven pa tudi bogat; to jim je dovolj. Da bi pa spoznale kakšno mu je življenje, to jim ni mar. Samo vzemi me, jaz bom tvoja, ti boš moj — pa je konec.

Koliko gorja nastane v tako sklenjenih zakonih! Koliko žalosti, koliko solz se pretoči, koliko razočaranj se doživljuje, ko že nazaj več koraka ni. To je vse zato, ker nista drug drugega dovolj poznala. Ni vse, poročiti se, imeti moža, pa se z njim ne razumeti.

Mož in žena morata biti eno! Enih misli, ene duše, enega srca. Iz dveh bitij mora postati eno. To je pa zelo težko dopolniti — pa vendar ne sme drugače biti.

Drago sanjavo deklet, ne izbiraj si moža izmed takih:

1. Nikoli ne sme z ničimer svoji materi delati krivice, je hudo žaliti ali celo pretepati. Sin, tisti sin, ki pozabi koliko je mati z njim pretrpela, ko ga je rodila, dojila, cele noči ob njegovi zibelki prebela, skrbela

NAŠI BRALCI PIŠEJO

Dopisi iz vrst naših naročnikov in bralcev in naši odgovori

za kruh, sama lačna bila, samo da je svojega otroka nahranila, tak sin pač ni vreden, da tudi zanj rožice cveto in plitice pojo. Če ne ljubi in ne spoštuje svoje matere, naj tudi žena od njega nič dobrega ne pričakuje.

2. Tisti, ki sploh o vsaki ženi slabo sodi, nikar z njim v zakon ne hodi! Tak, ki o svoji sestri slabo govori, ji samo hudo le želi, tak tudi tebe, deklet, za ženo imeti vreden ni.

3. Kadar si izbira moža, ne glej preveč na lepoto. Lepota z mladostjo hitro mine, lepe lastnosti, dobro sree, to ostane še za stare dni, še takrat kadar več mladostne lepote ni. Večših so rekli: Kaj pomaga lepa skleda, če je prazna? Toda kaj pomaga lep človek, če je neznačajen, krut, sirov, sploh brez lepih lastnosti...

4. Ne jemlji v zakon pijanca! Pijance se spreobrne, kadar se v jamo zvrne. Torej ni misliti na izboljšanje. Res, zgodi se večših, da postane iz pijanca prav vzoren zakonski mož ter skrben gospodar, a to so že bele vrane med črnimi.

5. Skopuh je pa še hušji od pijanca. Vleče in vleče na kup, da bo brž velik kup. Na denarju in na slami brez rjuhe leži. Sam in njegova družina hodijo bos in razcapani okrog, kakor najrevnejši najemniki. Denar mu je »bog«, vse drugo nič. Boj se takega moža! Gorje, če si ga nakopiješ na glavo! Kadar boš na poročni postelji, ti ne bo ničesar privoščil, še celo babice ne. Vse bo sam opravil, samo da ne bo treba dinarja izdati.

Privoščil ti bo komaj neslan sok. Kuhar in pral bo sam, dokler te prekmalu ne bo iz postelje pregnal. Ali je mogoče ljubiti takega moža in mu še več otrok roditi? Ne!

6. Kaj pa ljubosumnež? Ta je pa najhušje zlo pri hiši. Ljubosumnemu

možu se vedno zdi, da se drugim lepše smehtjaš, jih prijazneje gledaš, jim bolj sladko govoriš itd. Ne smeš pogledati na levo ne na desno; tudi glave ne smeš nositi pokoncu. Da gledaš predse na tla kakor tisti, ki krade, to bi bilo ljubosumnem po želji. Iz ljubosumnosti se rodi le prerado grozno maščevanje. Potem je pa itak vsega lepega konec.

7. Ne možič se tudi s takim, ki je že preveč ljubil in napravil neizkušeno dekletke za nezakonsko mater. Naj se potem samo nje veseli, kot oče za otroka skrbi, vse druge naj pa v miru pusti, čeprav mu ne gre od srca. — Vsak fant bi moral že vnaprej vedeti, če dekletke zapelje, ali si je izbral tudi tako, da se lahko z njo poroči.

Taki fantje so podobni kralitum metuljčkom, ki letajo od cveta do cveta in od prevelike objestnosti obnemorejo. Fant, ki je imel rad veliko deklet, postane redkokdaj zvest zakonski mož. Kakor hitro ima priložnost, svojeno ženo zataji.

8. Tisti, ki stopa v zakon, mora biti zdrav. Saj v zdravem telesu biva tudi zdrava duša. Imeti mora zdrav razum, zdravo pamet. Ne sme imeti takih bolezni, ki se podedujejo. Hvale vredno je to, da mora vsak možki na zdravniški pregled, preden se poroči. Pomankljivo je pa, da tega ne zahtevajo od ženskega spola. Ako je zdrav mož, žena pa ne, se v takem zakonu ne rodijo popolnoma zdravi otroci.

Veliko bi se lahko o tem napisala, a da ne bom deklet, bodoče žene in matere, preveč prestrašila in jih zdo-gočasila, rajši končam. Vsaki izmed vas pa kličem: Kakor si boš izbrala in kakor si boš postlala, tako boš tudi spala in o življenju sanjala.

Drage tovarišice! Da ne bo nikdar nobeno deklet ali žena tarnala za iz-

gubljeno, zgrešeno preživelo mladostjo, in da bi vam poletje premalo sadu ne obrodilo, da bi bila lepa vam jesen, potem bo tudi zima — sladke sen...

Vse to vam od srca želi

Dolores

Spoštovani gospod urednik!

Dovolite tudi meni malo prostorčka, da spregovorim par besed k članku »Njene sanje«.

Sicer nisem več naročnica Vašega lista, ker mi na žalost denarne razmere ne dopuščajo. Zadolvoljiti se moram s tem, da si ga sposodim pri sosedu, katerega sem pridobila kot naročnika za Vaš list.

Tudi z menoj ni bila usoda nič kaj mila. Vedno sem sanjala, da bi šla v višje šole, ker je to bilo moje največje veselje. Ker pa nisem hči premožnih staršev, sem se morala zadovoljiti samo z osnovno šolo, in tako so vse moje nade splavale po vodi.

Tudi jaz sanjam o dobrem in poštenem fantu, kakor marsikatero drugo deklet. Teh je pa v našem kraju prav malo. Priliko sem jih imela že večkrat opazovati, kako malo zvestobe je v njih. Nekaj časa je zelo vnet za svojo ljubezen, nekoga dne se pa njegova vroča ljubezen ohladi in jo podari spet drugemu dekletu. Toda še zmerom nisem izgubila upanja, da bom nekoga dne srečala fanta, ki me bo ljubil in bo zvest do konca dni. Toda bolj je, da ostanem sama kot pa da bi dobila slabega in nezvestega moža. Bolje je prej misliti, dokler je še čas, kakor obžalovati, ko je prepozno.

Če se kdo ne strinja z mojimi besedami, naj mi oprostijo. »Družinskemu tedniku« pa želim mnogo uspeha!

Olga

Dorothy Dell je bila svojeglavo otroče in je prizadejala svojim staršem marsikatero žalostno uro. Ko ji je bilo trinajst let, je zbežala v New Orleans in dobila v neki prodajalni otroških igračk službo prodajalke. Toda tam ni ostala dolgo, kajti najlepših igračk, zlasti pa punčk, ki so ji ugajale, ni hotela pokazati kupecem; imela jih je skrite zase in jih v urah dolgočasje občudovala in se z njimi pogovarjala. Oče je prišel pónjo in Dorothy se je odsihmal zanimala le še za tri stvari: za ples, za kuho in petje! V vseh treh vrlinah se je odlično spopolnila. Z osemnajstim letom so jo izvolili za »Miss New Orleans«, drugo leto za »Miss Texas«, kmalu na to pa za »Miss Universe«. Tedaj je odšla k Ziegfeldu v New York. Izvedenci so kajpada takoj dognali, da ni samo lepa, temveč da zna imenitno peti in plesati. Kariera v New Yorku ji je pričela cvesti. Dorothy Dell je žela na newyorškem Broadwayu s pesmimi, ki jih je pela v črnem spiritualnem slogu, odlične uspehe.

Kljub vsej slavi pri Ziegfeldu

Kino in film

Clark Gable kot zdravnik

Pisali smo že o Kingsleyevem romanu in odrski igri »Männer in Weiss«. Nedavno je filmska družba Metro-Goldwyn-Mayer filmala ta roman pod naslovom »Kirurg bolnišnice sv. Jurijaja«.

O priliki gledališke premiere v

kakor da vse življenje ne bi bili drugega dela vajeni.

Clark Gable, ki igra dr. Ferguson, se je pred pričetkom filmanja zatekel v največjo newyorško kliniko in si izprosil, da sme gledati, kaj in kako dela in se vede glavni kirurg. Upravitelj klinike mu je dovolil »hospitiranje«

dunajskem »Josefstädter-Theatru« so kritiki ocenili to igro za silno posrečeno.

Zdaj so se oglašili v časnikih spet kritiki, toda tokrat ne morejo prehovati filmskega režiserja Boleslavskega, ki je življenje in prilike v bolnišnici pokazal tako naravno in prepričevalno, da se gledalcem zdi, kakor bi gledali res življenje v pravi bolnišnici.

Pravični moramo biti tudi nasproti igralcem. Da se je film tako posrečil, pač ni samo zasluga Boleslavskega, temveč predvsem zasluga igralcev, ki so se tako zelo vživeli v vloge, da so se vedli v operacijski dvoranji in med bolniki tako naravno in neprisiljeno,

pod pogojem, da ostane najmanj mesec dni noč in dan v bolnišnici in da bo živel med »hospitantic« (zdravniki, ki brezplačno prakticirajo), kajti le tedaj bo videl vse od kraja do konca. Clark Gable je v filmu dokazal, da je bil v bolnišnici priden in vesten učenee, a še vestnejši opazovalec.

Zaradi svoje bolniške »prakse« je zmogel to, česar bi sicer gotovo ne znal. Zdi se nam, da vidimo na platnu pravega kirurga in pravo bolnišnico, kajti ozračje dejanja je tako prepričevalno, da ga poklieni zdravniki ne bi mogli naravnije podati. Film »Kirurg bolnišnice sv. Jurijaja« je po vsej pravici vreden največje pohvale. *

Filmske novice

iz Amerike

Max Reinhardt režira v Hollywoodu film »Sen kresne noči«. Takoj po dovršitvi tega filma bo baje pričel pripravljati vse potrebno, da ovekoveči na filmskem traku življenje slavne francoske igralke Sare Bernhardove. Glavno žensko vlogo bo igrala Cecil Sorel, zvezda Comédie Française; sponladj namerava odpotovati v Hollywood. Moško glavno vlogo bo igral pa Charles Boyer.

Greta Garbo začne filmati »Ano Karenino«. Njen partner bo Fredric March, ki si ga je družba vzela od Paramounta »ra pösodo«. Rokopise pišeta Salka Viertel in Clemence Dane.

Paramount je dobil dovoljenje, da sme s Sylvio Sidney stilbnati znano gledališko igro »Stvarnik«, ki jo je napisal Haus Müller.

iz Francije

Pred kakšnim tednom so pričeli v Parizu filmati »Variété«, in sicer v nemški in francoski verziji. Glavne vloge igrajo Hans Albers, Annabella in Attila Hörbiger, film pa režira Nikolaj Farkas.

Angel iz pekla

Dorothy Dell

Lepega visokega plavalasega dekleta šegavih oči ni več med živimi... vendar se zmerom govori, poje in pleše na bleščemem platnu... Tri in dvajset let ji je bilo in smrt jo je dohitela v začetku njere zmagoslavne poti.

Dorothy je imela že prav pestro preteklost za seboj; pred šestimi meseci je pa nenadno zablestela na hollywoodskem filmskem nebu — a še preden je utegnila okusiti sadove svojih uspehov, je j: ihnila stisnjena med železje motorne pošasti — avtomobila.

Dorothy se je rodila na neki plantazi na jugu Severne Amerike

Prizor iz filma »Angel iz pekla«.

in na drugih elitnih odrih je ostala Dorothy skromna, naravna in vesela. Preden je podpisala pogodbo s filmsko družbo, je dolgo in resno premišljevala. Nič ji ni bilo za dragulje in razkošne obleke, še manj pa se je zanimala za reklamo o sebi, tisto reklamo, ki zahteva od svojih ljubljencev zmerom le neko »interesantnost«, da jo premlava na dolgo in široko in da časniki o njej pišejo dolgovezne članke. Dorothy je hotela biti v svojem domu sama svoja. Sele takrat, ko si je v Hollywoodu kupila čedro hišico in tam živela z materjo in sestro, se je nekam sprijaznila s filmsko usodo.

Casnikarju, ki jo je poslednji obiskal, je priznala svoje »slabosti«. Dejala je, da najrajši: spi, poje, se sprehaja, pleše in je. Glasnih in radovednih ljudi ni marala; ljubila je pa — račke... Najrajši je oblačila sportne obleke, čeprav je dobro vedela, da se ji prav nič ne podajo.

To ubogo Dorothy, ki je ni več med živimi, bomo videli kmalu tudi pri nas na filmskem platnu. V filmu »Angel iz pekla« bo igrala kot partnerka Prastona Fosterja in Victorja McLagiena. *

Primerjajte ceno in kakovost našega blaga. odložili se boste za nakup spomladanskega plašča in perila pri trdkri
Drago Gorup & Co.
LJUBLJANA, Tyrševa cesta 14 (Dunajska cesta)

3. nadaljevanje

»Saj nisem bila sama, oče,« je neskrbno odgovorila Suzana in poljubila očeta na čelo. »Kadar sem z Jeanom, vas ni treba biti strah: čudovit šofer vam je in hladnokrven kakor le kdo. V njegovi družbi sem zmerom brez skrbi.«

Oče se je obrnil k Rusu. Mladi mož si je bil ravno slačil premočni suknič.

»Ali ste slišali, prijatelj, kaj pravi moja hči? Da ste čudoviti!« »Mislim, da nisem ničesar posebnega storil,« je skromno odvrnil mladi mož. »Slo je le za to, da brez škode pripeljem avto nazaj — nu, malo paziti je bilo treba, pa je šlo.«

»Da, dobro je bilo treba odpreti oči! Zato ste zaslužili nagrado. Oglasite se jutri dopoldne pri meni, čakal vas bo stotak.«

Suzana je udarila v smeh. »Na, zdaj ste menda zadovoljni?« je porogljivo vzkliknila. In ne da bi bila počakala odgovora, je dodala:

»Ali je vaša šoferska spretnost zadeva posebne sorte — ali vam gre pa nemara tudi nocoj zgolj za zaupanje ali nezaupanje?«

Malce zlobno se je nasmehnil, preden je odgovoril:

»Z veseljem sprejem nagrado gospoda Kreugerja. Zakaj namenjena je šoferju.«

»Imenitno! Če ne bom mogla ponoči zaspati, bom ugibala, kakšna je razlika med njegovim stotakom in mojim.«

»Nar! Ni vredno... Bojim se, da bo po nepotrebnem prišli ob spanje.«

Stopila je k njemu in v obeh se ji je iznenada ukresal blisk.

»Ker sem prebedasta, hočete reči?« je zasikala.

Hlastno je oporekel:

»Ne! Temveč zato, ker me ne čete razumeti.«

»Strašno duhovito je, delati se človeka, ki ga nihče ne razume!«

Pred njenim prezirljivim pogledom se je rajši obrnil proč in ni odgovoril.

»Zdi se mi, da je vaših argumentov že konec!«

Porogljivo se je zasmel. To jo je še bolj zbadlo kakor njegov srd.

»Kaj naj vam odgovorim? V vaši službi sem; že nekajkrat sem se vas drznil na to opozoriti.«

»O, ne mislite, da sem pozabila!«

Stopila je k avtu, vsemu oškropljenemu z blatom, si ga temeljito ogledala z vseh strani, nato je pa rekla na glas, da so jo vsi okoli nje morali slišati:

»Le pogledite, Jean! Ali ne vidite, v kako strašnem stanju je voz? Pri prič mi ga imate očistiti, še preden odidete na večerjo.«

»Nikar, hčerka, saj se tako ne mudi,« je odmahnil stari Kreuger že na stopnicah.

»Oprostite, oče, vendar ne gre, da bi voz vso noč ostal tak kakršen je. Zato je prav, da ga Jean opere, preden odide. Če ga zapelje v garažo, ga ne bodo prej očistili kakor šele jutri zjutraj.«

Jean se je brez besede obrnil k Matiji, šoferju Suzaninoga očeta.

»Ne zamerite, Matija,« mu je rekel, nič glasneje pa tudi nič tiše kakor po navadi. »Današnji izlet in nevihta sta mi šla nekoliko do živega. Truden sem. Stotak vam dam, ki mi ga je pravkar gospod obljubil — če namestu mene očistite avto, preden ga spravite v garažo.«

»Nič ne skrbi, prijatelj! Nocoj si si res zaslužil svoj počitek. Kar mirno pojdite na večerjo. Preden boš gotov, bom pa tudi jaz že opravil svoje delo, tako da boš lahko mirno spal.«

Suzana je kakor okamenela poslušala oba šoferja. Le predobro je pod navidezno dobrodušnostjo njunih besed čutila bodiko graje na njen rovaš. Grabilo jo je, da bi posegla vnose in zahtevala, da osnaja avto tisti, kdor je z njim odgovoren. Takrat so se pa njene oči srečale s hladnim pogledom mladega Rusa. Vsa srdita in togolna se je obrnila in šla.

VIII

Drugo jutro se je Suzana že zelo zgodaj prikazala na dvorišču. Jeana še ni bilo, zato je Matija pripeljal iz garaže oba avtomobila. Bila sta očiščena, da sta se svetila ko zrcalo.

»Snoči ste vi očistili moj avto, Matija?«

Šofer jo je nezaupno pogledal.

»Da... Upam da nisem nič hudega storil, če sem to napravil namestu utrujenega tovariša.«

»Kajpada ni bilo nič hudega; toda moj oče ne mara, da bi vaš tovariš prišel ob obljubljeno nagrado.«

»Hm... malo nerodna reč...« »Nikakor ne. Oče mi je naročil, naj vam izročim stotak, ki vam ga je Jean obljubil. Ko bo on prišel, mu pa povejte, da vam je že gospod plačal.«

»Gospod je res dober, in zelo sem mu hvaležen, gospodična.« »Ta nagrada mu je prišla tako nepričakovano, da je le s težavo zajeljal zahvalo.«

»Moj oče je zelo dober človek, ne pozabite tega, Matija!« je ljudomilo rekla Suzana. »Vedite, da služite pravičnemu gospodarju, ki želi, da so njegovi posli z njim zadovoljni.«

»O, gospod Kreuger je res dober gospodar,« je s prepričanjem pritrdil šofer. Ob tolikšni ljudomilosti se mu je zamera sama od sebe raztopila.

»Prav je tako! Koj zdajle bom te vaše besede sporočila svojemu očetu. Spodobni se, da gospodar in njegovi posli vedo, kako drug o drugem mislijo.«

In že je odhitela v hišo, kakor bi jo bilo sram, da se je spustila v tako dolg razgovor s podrejenim človekom.

»Očkal! Ali bi sprejeli svojo hčer?«

Suzana je pokukala pri vratih delovnega kabineta svojega očeta. Stari Kreuger se je obrnil na stolu.

»Kar naprej, hčerka! Saj me drugače ravno re razvajaš; že več mesecev bo tega, kar si me poslednjič blagovolila počastiti s svojim obiskom.«

»Prišla sem, da vas pokaram,« je našobila usta in se hinavsko vsedla očetu na kolena.

»Kaj se je pa zgodilo?«

»Saj veste, za Jeana gre. Snoči niste bili ravno spodobni z njim.«

»Zakaj ne?«

»Razžalili ste ga!«

»Ta je pa lepa! Jaz sem ga razžalil — ne ti?«

»Moje še v poštev ne pride v primeri s tem, kar ste mu vi napravili.«

»Ničesar se ne spomnim.«

»Le malo pomislite: stotak ste mu obljubili.«

»In kaj potem? Ali ga nisi tudi ti malo prej Matiji dala?«

»To je pa druga reč. Matiji bi lahko zdajle dali stotak, pa potem spet in spet, tja do noči — pa se jih nikoli ne bi naveličal jemati!«

Stari Kreuger se je zasmel na glas.

»To ti rad verjamem!«

»Vidite, Jean pa ni takšen.«

»Menda vendar ni tak, da bi hotel zastoj delati?«

»Tega ne trdim. Samo da pri njem ni vseeno, kako mu daste.«

»Glej! Glej!«

»Da... Snoči na primer sem prav dobro videla, da ste ga razžalili.«

»Verjemi mi, calašč že ne.«

»Verjamem, toda sami morate razumeti, da ne gre dati stotaka takemu izjemnemu šoferju, ki vam po toli strašni nevihti pripelje hčer živo in zdravo domov. Današnji časniki pišejo, da je bilo več tucatov žrtev.«

»Že vidim, da sem res premalo rekla. Dvakrat toliko bi bil moral obljubiti.«

»Da... ali pa sto tisoč, ali pa milijon! Pri Jeanu človek nikdar prav ne ve, koliko mu je treba dati.«

»Daj no... kaj se ti je mar zmešalo?«

Z grozo je odrinil hčer od sebe, da jo je lahko bolje pogledal.

»Kaj še, očkal! Ali ste že kdaj mislili na mojo trgovsko ceno?« je popolnoma resno vprašala Suzana.

»Tvojo trgovsko ceno?«

»Snoči, ko ste me čakali v skrbeh, bi bili dali tudi milijon, da

se mi ne pripeti nesreča — in prav gotovo ne bi bili barantali, kaj ne? Ali zdaj razumete?«

»Razumem samo to, da se že pet minut norčuješ iz mene.«

»Če vam povem, oče, da popolnoma resno mislim! Torej mislite, da bi bilo previsoko, če bi cenil življenje vaše hčerke na milijon?«

»Nikar, otroki! Dvajset milijonov bi dal, vse svoje premoženje bi žrtvoval, da te rešim, če bi ti grozila nevarnost. Kako bi tudi mogel živeti brez svoje Suzane?«

Glas se mu je zdajci utrgal. »Zaradi tebe, otrok moj, sem zmerom sanjal o bogastvu, zaradi tebe sem hotel biti milijonar, in rajši pridem pri priči ob vse, kakor da bi tebe izgubil!«

»Vem, očkal! je toplo vzkliknila Suzana. »Toda nekoga poznam, ki me cenil natanko tako visoko kakor vi... samo da...« je dodala nekam razičarano, »samo da pri njem ne gre za njegove denarje, temveč za tuje milijone.«

»Res?... In kdo naj bi to bil?«

Očeta je presinilo, da ni Suzana nemara že našla snubca, toda hči je odkimala:

»Nekdo, ki ga vi prav gotovo ne cenite po pravi vrednosti. Človek, ki zna biti na moč neprijeten... A vzlic temu re morem reči, da bi bil nápak. O meni modruje natančno tako kakor vi.«

»To me veseli,« je rekel oče in skril zehljaj. Pogovor ga je začel dolgočasiti. »In zdaj, Suzaniča, kaj ne da me boš pustila pri miru? Vesel sem, da sem lahko malo s teboj pokramljal, zdaj moram pa pregledati pošto.«

»In Jean?«

»Saj sem rekel: dal mu bom dva stotaka.«

»Tak res ne mislite na milijon?« je udarila v smeh, čeprav bi bila rada ostala resna.

»Veš kaj, zdaj mi je pa te šale že zadosti.«

»Škoda, meni je bila pa tako všeč. Vidite, očka, vsaj eno uro sem bila danes vesela in razposajena ko tička na veji.«

In viharo je objela očeta in ga poljubila, nato se je pa nagnila k njemu na uho in mu nekaj na dolgo in na široko razlagala.

Stari Kreuger je prvi mah osupnil, razširil je oči in hotel ugovarjati, toda hči mu je zaprla ustnice s poljubom. Naposled se je je pa vendar otresel; vzletel je iz žepa naočnike, kakor bi si jo hotel natančneje ogledati, a ko je videl njene velike proseče oči, je zagodrnjal:

»Tak končaj že vendar! Saj vidim, da mi ne boš dala prej miru, dokler ne bom storil po tvoji volji.«

»Torej velja, očka? V nič me boste devali in udrihali po meni, zato boste pa njegove vrline tem bolj hvalili in mu svečano izjavili, da ga šele zdaj znate prav ceniti; in zato mu boste zvišali plačo na štiri tisoč kron na mesec.«

Starega Kreugerja je vrglo pokorecu.

»Koliko si rekla?«

»Štiri tisoč kron.«

»Saj si noral!«

»Dobro, pa pet tisoč, če vam je ljubše.«

»Lepo te prosim, kje na svetu pa ima kateri šofer takšno plačo?«

»Ne zamerite, očka; šoferji mojih prijateljic dobe poleg plače še lepe posebne nagrade. Od mene nima Jean ničesar. Jaz re dobi- vam ljubezenske počte in ne hodim na skrivne sestanke; to se pravi, da se s te strani Jean pač ne more nadejati napitnine.«

»Z drugimi besedami: zato naj ga torej jaz plačam kakor ministral!«

»Da, oče, drugače ne vem, kako naj si ga ohranim. Vse moje prijateljice bodo popokale od zavisti, da imam takšnega kavalirja za šoferja. Moly vem, da bi mu dala sto tisoč kron na leto, samo da mi ga iztrga. Jaz sem si pa ravno njega vtepla v glavo. Ali ne bi bilo mar ponižujoče, če bi odšel od nas samo zaradi plače — kakor da smo taki beraci?«

»Nu, pa naj bol Ne govori- va več o tem. Tvoj šofer bo imel štiri tisoč kron.«

»Oče, saj ste vendar že pristali na pet tisoč!«

Kreuger je srdito zagodrnjal.

»Ljudje me bodo imeli za bedaka, če bom plačeval takšne de- rarje šoferju!«

»Nikar tako ne govorite, očkal! Imeli vas bodo za vrstnika ameriških milijarderjev, ki ne gledajo na par dolarjev, če jih človek res zasluži.«

»Ti si mi res pravil! Zdaj se mi pa izgubi, ko si že dosegla, kar si hotela; rekel sem ti že, da me delo čaka.«

»Pa ne boste Jeanu niti z besedico omenili, da sem vam jaz tako svetovala?«

»Ne bom.«

»Prisežete?«

»Če ti rečem, da ne bom, smrt božja! Kaj naj mu grem mar pripovedovat, da je moja hči prišla ob pamet zaradi šoferja, ki ga ji njene tovarišice zavidajo?«

Ko je Suzana zaprla za seboj vrata očetovega kabineta, je obstala in se naslonila na zid. Vsa veselost je mahoma padla z nje kakor krinka, ki si jo človek strga z obraza.

S kretnjjo, ki ji je ostala še iz otroških let, je prekrizala roke na prsih in zamrmrala:

»Pa bo vendarle vzel moj uma- zani denar!«

In v njenih pred se zaverovanih črnih očeh se je zabliskala iskra zmagoslavja.

IX

Jean se je tisto jutro nekoliko zamudil. Matija je osupnil, ko je videl, da se je pripeljal s taksijem.

»Ali je gospodična že vprašala po meni?«

»Ne še. Sicer je hodila tod okoli, toda tebe ni omabila.«

»Tem bolj! O čiščenju avtomobila tudi ni govorila?«

»Pač, rekla mi je, da sem prav storil, ker sem ga očistil namestu tebe.«

»Nu, potem je pa v redu!... Saj res, Matija, dolžan sem vam sto kron, ki mi jih je gospod Kreuger vpricho vas obljubil.«

»To naj te nič ne skrbi, prijatelj. Ni še pol ure tega, kar sem jih dobil, in če me vse ne vara, se mi zdi, da je mister Fižol tudi tebi namenil stotak.«

»Zakaj?«

»Kaj vem! Menda noče, da bi prišel ob svojo nagrado, in naposled, beseda je beseda, posebno pri kupčijskih ljudeh... Saj razumeš?«

»Ali vam je sam to rekel?«

»Ne! Gospodična Pašteta mi je stvar prinesla na uho.«

»Aha! Torej je ona po sredi...«

Njegovo blede čelo je nenadno prepregla globoka brazda. Ves dopoldan se je podil po opravkih za mlado Kreugerjevo. Zakaj neki gre in se v njegovi odsotnosti meša v njegove reči?«

»Očitno je, da se hoče na vsak način odkrižati tega stotaka. Toda moti se, če misli, da ga pojdem terjat k njenemu očetu!«

Tisti trenutek je bil mladi mož resnično srdit na milijonarjevo hčer.

Prav takrat se je prikazal pred garažo Kreugerjev osebni sluga in dostojanstveno sporočil »Šoferju gospodične Suzane, da bi gospod Kreuger rad z njim govoril in da ga prosi k sebi v pisarno.«

Jean je mislil, da je slabo razumel; zato mu je moral komornik vabilo še enkrat ponoviti.

»Takov pridem,« je nato odgovoril brez naglice. »Samo roke si še prej umijem.«

Nekaj časa je strmel za komornikom, kako se z dostojanstvenim korakom izgublja, in se izpraševal, kakšna nevshečnost ga neki

čaka. »Križ je biti v službi,« si je rekel sam pri sebi. »Tem večji, če človek tega ni vajen. Toliko pa rečem: kadar mi bo vsega preveč, jo pa pobrišem!«

Pripravljen na nič dobrega se je odpravil proti kabinetu nekdanjega konzervnega tovarnarja. Ko je šel čez dvorišče, je nehote dvignil oči k oknom Suzaninoga stanovanja.

»Morda me opazuje, skrita za zaveso,« je pomislil. Toda ponosno se je stresel in se vzravnal: »Daj no, kaj se neki toliko ukvarjaš s početjem te slabo vzgojene frajlice! Saj služba ni tako huda in par mesecev boš že kako prestal.«

Ko je prišel, so ga takoj odvedli v kabinet gospoda Kreugerja. Bil je gologlav, ker ni maral čepice mečkati v rokah.

»Govoriti moram z vami, prijatelj,« je dejal milijonar in si pozornost ogledal mladega moža. Videl je, da je visok in vitel in da se mu obleka lepo poda.

Jean je imel škrobljen ovratnik in samovezrico, na nogah pa čevlje boljše kakovosti. Bil je res okusno napravljen in ni prav nič spominjal na navadnega šoferja.

»Moja hči ima prav,« si je dejal tovarnar. »Fanta je vredno pogledati! Takle stasit mladenič na šoferskem sedežu ga res pihne!«

Kot ponosnemu bogatašu, ki si lahko privoščil sleherno razkošje, mu ni niti na misel prišlo, da bi znal biti ta mož preveč zal za spremljevalca njegovi dvajsetletni hčeri in da bi ga Suzani utegnile prijateljice zavidati še kako drugače, ne samo kot šoferja. Ne, to mu ni niti na um prišlo. Navdajal ga je le ponos, da je njegova hči tako bogata, da si lahko privoščiti toli gosposkega šoferja.

»Premislil sem, ne bom vam dal obljubljenega nagrade.«

»Saj je risem prosil, gospod,« je mirno odgovoril Jean, čeprav ga je ta uvod pripravil na najhujše.

»Vredni ste več kakor ta piškavi stotak,« je povzel milijonar. »Spretni ste, hladnokrvni in živce imate v oblasti; srečen sem, da vas lahko precinim po vaši pravi vrednosti.«

»Gospod se mi preveč laska!...« je osuplo zajeljal mladi Rus.

»Po drugi strani,« je nadaljeval milijonar, »imam pa hčer... edinko... Čeprav sem jo strašno razvadal, ima vendarle zlato srce in jo ljubim kakor nikogar drugega na svetu.«

Jean se ni zgenil, čeprav ga je mikalo, da bi se porogljivo nasmehnil. Vprašal se je, kam neki bo vse to pripeljalo.

»Vam sem jo zaupal,« je nadaljeval Kreuger. »Strašna odgovornost je to. Upam, Jean, da ste si v svesti, kaj zahtevam od vas...«

»O, ne bojte se!« je vzkliknil mladi mož.

»Da, vem, sposoben šofer ste in moja hči vas visoko ceni.«

Prestal je, kakor bi iskal, kaj mu ima še povedati.

»Aha!«

Popraskal se je za ušesom. Čedalje brezumnejše se mu je zdelo, da bi ponudil takšno plačo šoferju, ki se je sam zadovoljil z osemnajst sto kronami na mesec.

Njegovo obotavljanje šoferju ni ušlo, čeprav si ga ni znal razlagati. Toda stari Kreuger je bil kakor njegova hči: kadar se je za kaj odločil, ni nikoli dolgo pomisljal.

»Da, Jean, tole vam imam še povedati: rad bi videl, da bi z veseljem in vnmemo opravljali svojo službo; zato boste poslej imeli pet tisoč kron na mesec...«

»Kako ste rekli?« je strmé zajeljal mladi Rus.

»Pet tisoč, prijatelj! Toliko ste tudi vredni... Sposoben šofer ste, rekel sem vam že... Razen tega... nu, saj ste zadovoljni?«

»Kaj ne bi bil! Samo izprašujem se, gospod, zakaj...«

»Nič se ne izprašujte! Čisto prirodno je, da so zasluge plačane po zaslugi...«

»Ves zmeden sem, gospod, in ne vem, kako naj se vam oddolžim...«

»Moja hči, saj razumete... Odgovornost, ki jo imate... Tako, zdaj pa pojdite, prijatelj, vesel sem, da sem vas mogel po zaslugi poplačati!«

Izvrsten je Dr. OETKER - ja glas, prodrl je v najmanjšo gorsko vas!

Kuhinja in dom

Nasveti za gospodinje

Neproзорne šipe

V 100 gramih vode raztopimo 50 gr grenke soli in pridenemo žličko arabskega lepila (gumija). Na šipah, ki jih namažemo s to raztopino, nastanejo majhni kristali, ki napravijo šipe neprozorne. Kadar se nam zljubi, lahko šipo umijemo z vročo vodo, pa postane spet čista in prozorna.

Sveže pobarvana tla

Sveže pobarvana tla je treba, kadar se je barva posušila, večkrat pobrisati z mokro cunjno, namočeno v sveži vodi. Na ta način izgubi barva svojo lepljivost, pridobi pa trpežnost.

Zmerom sveže cvetlice

Rože lahko dá in sprejme vsakdo v dar. V sobi, kjer stoji vaza z rožami, je nekam domače in prijetno. Škoda, da cvetlice prehitro ovenó. Svežost in lepoto cvetlic pa lahko ohranimo dalj časa, če vsak dan prirezujemo stebelca, in sicer samo po majhnih koščkih in posevno. Na stebelcih moramo odstraniti vse liste, ki bi sicer bili pod vodo. Poleti menjamo vodo dvakrat, pozimi samo enkrat na dan, pač pa ji pridenemo vsak dan ščepec soli ali jelerove soli.

Sopkov seveda ne smemo dajati povezanih v vodo, temveč moramo dati v vazo vselej čim manj cvetlic, da niso stebelca stisnjena. Tudi ovenéle cvetlice lahko spet osvežimo in poživimo. V loncu postavimo cvetlice in nalijemo vanj toliko prav vroče vode, da je spodnja tretjina stebelca v vodi. Med tem ko se voda v loncu ohlaja, se cvetlice poživljajo. Ko se voda ohladi, vzamemo cvetlice iz lonca, odrežemo poparjene konce stebelca in postavimo cvetlice v vazo.

Lepota in zdravje

Gube na obrazu

je mnogo teže odstraniti, kakor se jih pa ubraniti. Če sleherni večer nekaj minut masiramo s prsti obraz nad soparo (glavo držimo nad loncem vrele vode in se pokrijemo čez glavo), se nam gube ne bodo poznale do pozne starosti. Kdor se ne more masirati nad soparo, naj si vsak večer zmasira obraz z dobro kožno kremo.

Razpokane ustnice

namažemo večkrat na dan, zlasti pa zvečer in zjutraj s čistim glicerinom. Ustnice se kmalu zacementirajo in postanejo pri trajni rabi glicerina prav odporne proti vetru in mrazu.

S suhimi lasmi

je včasih velik križ. Ker jim manjka maščobe, niso voljni in se radi sekajo in lomijo. Neka izkušena gospodinja svetuje, da si pripravimo redko mazilo iz enega stolčena, ga rmenjaka, pol velike žlice olja, prav toliko glicerina in iz soka ene četrtine limone. Lase in lasišče temeljito skrtaj, nato pa vtiraj s prsti mazilo v lasišče. Čez dobrih pet minut pa s čisto vodo mazilo sperij z glave. Vtiranje mazila je treba ponoviti večkrat na teden.

Prehlad

Kdor čuti, da se ga loteva prehlad, naj že bo rahod, kašelj, ali bolečina v vratu in grlu, naj kane tri kapljice jodove tinkture (ne več!) v kozarec hladne vode in jo na dušek izpije.

To sredstvo skoraj zmerom pomaga, seveda če ga vzamemo takrat, ko se prične prehlad šele razvijati.

Luknje v perilu

Vsaka gospodinja je ponosna na svoje perilo; hrani ga v omari na policah, okrašenih s čipkami, prevzuje ga s pisanimi pentljami in podlaga s svilinami papirjem.

Toda pride čas, ko se prične kos za kosom trgati, ko postanejo srajce »zlizane«. Takrat ni hujše bolečine za gospodinjjo kakor da mora obupana gledati zasmehljive poglede sosed, kadar obeša svoje »sunjce« na vrvi.

Temu se da prav lahko pomoči na prav preprost način. Nič več ne bo raztrganih srajce obešenih na dvorišču in kupovaji bo treba dosti manj novega perila.

Pametna gospodinja misli na vse. Najvažnejše je, da pazi sama na svoje perilo, toda prav tako mora paziti na možovo perilo, ki je zvečine dražje od njenega. Seveda mora zadržati možu in otrokom, da pregledajo sleherni dan svoje srajce, hlače in nogavice zjutraj ali še bolje zvečer, ko se slačijo, če ni morda kje kakšne luknje ali kakšnega zlizanega mesta. Tako perilo je treba takoj odložiti, da ga mačjakrpa. Ob dnevih, ko vsa družina običajno menja perilo, naj gospodinja pregleda kos za kosom in popravi in zakrpa vse, kar je raztrganega, še preden vrže srajce, robce in drugo perilo v zaboj. Kajti raztrgano perilo se pri pranju samo še bolj raztrga, zlasti pri ožemanju.

Gospodinja, ki svoje in družinsko perilo sprosti krpa in popravlja, se nikoli ne prepira z možem zaradi raztrganih srajce in zaradi manjkajočih gumbov, ne daje sosedam nikoli prilike za norčevanje iz raztrganih »sunjce«, pred vsem pa varčuje zase in za svojo družino.

Stari pregovor pravi: »Iz malega raste veliko.« Čeprav velja ta pregovor pred vsem za živa bitja, je prav tako resničen, kar se lukenj v perilu tiče.

Tri nove vrste blaga

Washington, februarja

Znanost je v zadnjem času obdarila modo in industrijo s tremi novimi snovmi, ki utegnajo doživeti še velik pomen: prva teh vrst je blago iz bakrove žice in navadnih volnenih ali bombažnih vlaken; drugo blago se prav nič ne mečka, tretje pa ne samo ne propušča vode, temveč mrzlo moč celo odbija.

Pri žičnem blagu najprej bakreno žico lakirajo, nato jo pa prepredejo z volnenimi, bombažnimi, svilnatimi ali umetnosvilnatimi vlakni. To blago ima lastnost, da se ne širi ne krči; dalje je prevodno za električni tok in utegne v bližnji bodočnosti pripomoči, da bomo nosili obleko, ki se bo dala greti. Iz takšnega blaga izdelano preprogo bi lahko priključili na tok in bi nam imenito grela sobo.

Blago, ki se ne mečka, je angleška skrivnost; primešana mu je neka snov, ki je posebno primerno za srajce in ženske obleke. Za možko obleko je prelahko.

Blago, ki ne mara vode, pa lahko postane vsaka snov, od svilnatih nogavice pa do zimskega plašča; treba ga je le preparirati s koloidalnim, v vodi topljivim voskom. Ta vosek je prozoren in ne prenese pranja; zato pa po pranju blago lahko na novo z njim prepariramo, podobno kakor recimo s škrobanjem.

Drobiž

Sree ne utripa zmerom v istem tempu. V popolnoma normalnih okoliščinah napravi 50–100 utripov na minuto.

Znani angleški učenjak profesor J. B. S. Haldane misli, da utegnajo štiri človeške krvne skupine kazati na to, da so bila nekoč štiri različna človeška plemena.

Tokijska prosvetna uprava trdi, da je povprečno današnji japonski solar za 2½ cm večji in za tri kile težji kakor solar iz prejšnje generacije.

Dr. J. C. Ferrari iz Washingtona pravi, da ima dveletni otrok že ostro zarisanе črte svojega značaja, in sicer osebnost, samodoločbo, odkritost in optimizem.

Arabec Ibn Sina (pri nas bolj znan pod imenom Avicenna), imenovan »knez med zdravnik«, je napisal kot desetletnik ogromno enciklopedijo, ki so jo 500 let učili na vseh evropskih univerzah in na azijskih šolah kot starodavno medicinsko delo. Na brusselski univerzi so iz nje učili še do leta 1909.

Avicenna je živel od leta 980 do 1037. (L. Ripley)

„Najboljši Dr. OETKER-ja so preparati!“
kdor jih pokusi, trdi vsaki.

GROF MONTE-CRISTO

Roman

Napisal Aleksander Dumas

78. nadaljevanje

»Kaj pravite?« vpraša zdravnik na videz hladno, čeprav so ga te Villefortove besede zelo vznemirile. »Ali imate mar spet bolnika v hiši?«

»Da, doktor!« zabrope Villefort in se z obema rokama krčevito zgrabijo za lase. »Da!«

Avrigny ga pogleda, kakor bi mu hotel reči:

»Ali vam nisem že vnaprej povedal?« Potem pa počasi meni: »Kdo naj bi neki spet umrl v vaši hiši? Katera nova žrtev vas bo tožila pred Bogom zaradi vaše slabosti?«

Bolestno ihtenje se utrga Villefortu iz grla. Onemoglo se opoteče k zdravniku in ga prime krčevito za roko:

»Valentina! Na Valentini je vrsta!«

»Vaša hči!« krikne Avrigny z neizmerno osuplostjo.

»Zdaj vidite, da ste se zmotili,« zahrope državni prokurator. »Pojdite z menoj, ogledite si jo in prosite jo odpuščanja, da ste jo dolžili tako strašnih reči.«

»Še vselej, kadar ste me klicali, je bilo prepozno. A vseeno pojdem z vami. Hitiva!«

»O, to pot, doktor, mi ne boste več očitali slabosti. To pot bom morilec našel in ga kaznoval.«

»Skušajmo rajši rešiti žrtev, preden mislimo na maščevanje,« ga resno zavrne d'Avrigny. »Pojdiva!«

Med tem je bil Morrel prišel do Monte-Cristove hiše. Grof je bil ravno v svojem kabinetu in je resno bral pismo, ki ga je bil dobil od Bertuccia. Ko mu najavijo Morrela, dvigne začudeno glavo; saj ni še dve uri, kar se je mlad mož poslovil od njega. Ne samo pri grofu, tudi pri Morrelu so se morale ti dve uri zgoditi usodne reči, zakaj mladi mož, ki se je bil od grofa poslovil z veselim obrazom, se je zdaj vrnil ves zbeگان. Grof vstane in stopi Morrelu naproti.

»Kaj se je vendar zgodilo, Maksimilijan? Tako bledi ste in s čela vam kar lije znoj.« Morrel se zgrudi v prvi nastančaj.

»Da, tekel sem, ker moram brez odloga z vami govoriti. Potrebujem vas. Mogoče bi mi vi lahko pomagali, kjer je vsa druga človeška pomoč zaman.«

»Govorite!« ga toplo pozove Monte-Cristo.

»Ali mi dovolite, gospod grof, da pošljem Baptistina k neki tudi vam znani družini po novice?«

»Če sem vam sam na razpoložu, koliko bolj vam morajo biti na razpoložu moji posli!«

Morrel stopi ven, pokliče Baptistina in mu nekaj tiho naroči. Komornik odide.

Mladi mož se vrne h grofu in mu jame pripovedovati, ne da bi ravedel imena, kaj je neke noči sbehal na vrtu državnega prokuratorja. Monte-Cristo je poslušal z vidno pozornostjo.

»Trikrat je že prišla smrt v hišo in ne hišni gospodar ne zdravnik nista ničesar ukrenila; tako utegne priti še v četrto. Povejte mi, gospod grof, kaj naj storim s to skrivnostjo?«

»Dvigi prijatelji, pripovedovali ste mi povesti, ki jo že vsi znamo na izust. Dobro poznam hišo, kjer ste to slišali, ali vsaj podobno poznam: hišo, kjer so se pripelili trije čudni in nepričakovani smrtni primeri. Nu, pogledajte me, mene, ki nisem ničemer prisluškoval in vendar vse prav tako dobro vem kakor vi.«

»Ali me zato kaj vest peče? Ne. Saj se mene ne tiče! Pravite, da vlada v hiši angel osvete; zakaj ne bi vaša prisposoba mogla biti resnična? Če je božja pravičnost udarila to hišo, obrnite se proč, Maksimilijan, in pustite, naj gre pravičnost svojo pot!«

Morrel vztrepetal. Nekaj dostojanstvenega, mračnega in strahol-

nega je bilo v poslednjih grofovih besedah.

»Sicer pa,« povzame Monte-Cristo s tako ledenim glasom, da je mladega moža zabele do kosti, »sicer pa: kdo vam pravi, da se bo spet začelo?«

»Začelo se je že!« vzklikne Morrel, »in zato sem tudi prihitel k vam!«

»A kaj naj pri tem jaz storim, prijatelj? Ali naj se mar obrnem na gospoda prokuratorja in mu povem, kaj se je zgodilo?«

Monte-Cristo je izgovoril te besede s takšnim izrazom, da je Morrel skočil pokoncu in vzkliknil:

»Kaj ne, gospod grof, saj veste, o kom govorim?«

»Seveda vem, ljubi prijatelj, in dokazal vam bom, ko jih bom imenoval z imeni. Na vrtu gospoda Villeforta ste bili na večer smrti gospoda Saint-Merana. Prisluskovali ste, ko sta govorila gospoda Villeforta in d'Avrigny o smrti gospoda Saint-Merana in nič manj čudni smrti njegove žene. Gospod d'Avrigny je rekel, da sta najbrže oba umrla zastrupljena, in vas, moža pošteniaka, od takrat grize vest, ker ne veste, ali bi izdali skrivnost, ali pa molčali. Jaz vam pa rečem: pustite speče ljudi, naj spe, in spite mirno tudi sami, ko imate čisto vest.«

Na Morrelovem obrazu se je vidno risala bolest; prijel je grofa za roko in vzkliknil:

»Če vam povem, grof, da se spet začneja!«

»A kaj potem?« ga zavrne Monte-Cristo, začuden nad tolikšno trdnostjo. »Pustite jih, vam rečem, zakaj Bog jih je sam obsojil in njegova sodba se bo nad njimi izpolnila. Pred tremi meseci je bil gospod Saint-Merana, pred dvema gospa Saint-Meranova, pred kratkim Barrois — danes je pa stari Noirtier ali pa mlada Valentina.«

»Kaj mar veste?« krikne Morrel tako bolešno, da Monte-Cristo nehote vztrepetal — on, ki ga niti sodnji dan ne bi spravil iz ravnostja. »Vedeli ste, pa mi niste niti z besedico omenili?«

»Kaj mi mar teh ljudi?« skomigne Monte-Cristo z rameni. »Ali jih mar poznam?«

»A jaz jih poznam!« zavpije Morrel, kakor iz uma od bolečine. »Jaz, ki jo ljubim!«

»Ljubite jo? Koga?« plane grof pokoncu in prime Morrela za roke.

»Ljubim jo do brezumja, ljubim kakor človek, ki bi dal srčno kri, da ji prihranim eno samo solzo — ljubim Valentino Villefortovo, tisto, ki jo ta trenutek ubijajo! Ali silšite, ljubim jo in rotim Boga in vas: povejte mi, kako naj jo rešim?«

Monte-Cristo se utrga obupen krik iz ust.

»Nesrečneži! Valentino ljubim!« Heč po Bogu zaznamovanega rodu!«

Še rikdar ni Morrel videl tako strašnega obraza, še nikdar takega ognja v človeških očeh. Z grozo odstopi za korak.

Monte-Cristo zapre oči. Morrel je kar čutil, kako nadčloveška mora biti volja, da je ta izredni človek zatrl vihar, ki je divjal v njem.

Čez nekaj sekund dvigne grof svoje blede čelo in reče s še zmerom držečim glasom:

»Jaz, ki sem neobčutljivo, zgolj z radovednostjo opazoval potek tragedije; jaz, ki sem se kakor zli duh grohotal vsem hudobijam, ki so jih ljudje počeli pod dozdavnim varstvom svoje skrivnosti — jaz moram danes onemoglo gledati, kako je mene samega pičila kača, ki sem jo opazoval, kako se vije v prahu.«

Morrelu se izvije zannolkel vzdih.

»Pokoncu glavo!« povzame spet grof. »Bodite močni, bodite mož, ne izgublajte upanja, zakaj jaz sem tu in bedim nad vami.«

Morrel žalostno odkima.

»Pravim vam, ne izgublajte upanja — ali razumete? Vedite, da nikdar ne lažem, da se nikdar ne zmotim. Poldne je zdaj, Morrel, hvalite nebo, da ste opol-

dne prišli in ne šele zvečer. Poslušajte, kaj vam bom povedal, Morrel: poldne je; če Valentina še ni mrtna, ne bo umrla!«

»O Bog! O Bog!« zajecija Morrel. »Ko sem jo zapustil, je umirala.«

Monte-Cristo si potegne z roko po čelo. Le kaj se je odigravalo v tej glavi, prepolni skrivnosti?

Grof se vnovič vzravna. To pot je bil miren ko otrok, ko se prebudi.

»Maksimilijan,« reče mlademu možu, »vrnite se mirno domov; zapovem vam, da ničesar ne storite, da nikamor ne greste, da se ne vznemirjate: ko pride čas, vam bom že poslal poročilo.«

»O Bog! O Bog! Vaša hladnokrvnost me navdaja z grozo. Ali se lahko tudi s smrtjo borite? Kaj ste mar več ko navaden smrtnik?«

In mladi mož, častnik, ki se ni še pred nobeno nevarnostjo zdrnil, je v neznanj »rozi odstopil. Toda Monte-Cristo mu pogleda s toli otonim in mehkim nasmehom v obraz, da se Maksimilijanu zablesti solze v obeh.

»Moja moč je velika,« odgovori grof. »Pojdite, ljubi prijatelj, ostati moram sam s seboj.«

Morrel mu s svetim spoštovanjem stisne roko in odide.

Villefort in d'Avrigny sta se bila med tem z vso naglico odpejala na prokuratorjevo stanovanje. Našla sta Valentino še zmerom nezavesnost; zdravnik jo vestno in natanko preišče.

Villefort ni mogel odtrgati oči z njegovih ustnic, kakor bi od njih pričakoval smrtne obsodbe ali odrešitve. Noirtier je bil še bledejši od deklice in še željn-

je so njegove oči visele na doktorjevem obrazu.

Naposed d'Avrigny počasi izgovori:

»Še je živa.«

»Še!« zajecija Villefort. »O, doktor, kakšno strašno besedo ste izgovorili!«

»Da, in še enkrat ponovim: še je živa. In to me čudi.«

»Ali je rešena?«

»Da, ker živi.«

Takrat se Avrignyjev pogled sreča z Noirtierjevimi očmi. Zdravnik v njih toli neizmerno ljubezen, da se zdrzne. »Pokličite me,« reče gospodične Valentine, »se obrne k Villefortu.«

Kraljevski prokurator sam odhiti, da stori po zdravnikovi želji. Komaj se vrata za njim zapre, stopi Avrigny k Noirtierju.

»Ali mi nimate nekaj povedati?« ga vpraša.

Starec pomenljivo pomežikne z očmi.

»Prav, počakal vas bom.«

Takrat se vrne Villefort s komornico. Za komornico vstopi še gospa Villefortova.

»Kaj je vendar ubogemu otroku?« vzklikne s sočutnim glasom. »Ze v salonu je nekaj tožila, da ji ni dobro, pa nisem mislila, da bo tako hudo.«

In mlada žena pristopi s solzami v očeh k Valentini in jo prime za roko.

Avrigny ne odmakne pogleda od Noirtierja; videl je, kako so se njegove oči razširile, kako mu je prebledel obraz, kako mu je znoj stopil ra čelo.

»O!« vzklikne nehote, videč, kam stirmi Noirtierjev pogled: v gospo Villefortovo.

Prokuratorjeva žena se je med tem prizadevno trudila okoli uboge Valentine.

»Sirotka!« je vzdihnila. »V nje-no sobo jo bo treba odnesti. Dajte, Fanny, spravite jo v posteljo.«

Zdravnik je videl v tem najzanesljivejšem sredstvu, da bo ostal sam z Noirtierjem; zato se pridruži predlogu gospe Villefortove, le to še zapove, da ne sme bolnica ničesar drugega vzeti kakor to, kar ji bo on zapisal.

Valentino odnese iz sobe; deklici se je sicer vrnila zavest, toda mogla se ni ne geniti ne govoriti. Le toliko je utegnila, da je pri vratih pozdravila svojega deda z očmi.

d'Avrigny spremi bolnico v nje-
no sobo, ji zapiše zdravila in za-
pove Villefortu, naj se sam od-
pelje k lekarnarju, da vpriče nje-
ga pripravijo zdravila. Potem naj
jih sam vzame s seboj in naj ga
počaka pri svoji hčeri.

Ko je vse to opravil, se d'Avri-
gny vrne k starcu, skrbno zapre
vrata in šele ko je videl, da nihče
ne prisluškuje, vpraša:

»Zdi se mi, da morate nekaj
vedeti o bolezni svoje vnukinje?«
»Da, pritrđijo starčeve oči.
»Ali ste pričakovali današnje
obolenje?«

»Da.«
Avrigny za trenutek pomisli,
nato pa stopi še bliže k Noirtierju.
»Ne zamerite, toda spričo stra-
hnotnosti položaja ne smemo nobe-
ne reči prezreti. Ali ste bili pri-
ča, ko je umiral nesrečni Bar-
rois?«

Noirtier obrne oči proti nebu.
»Ali veste, kaj mu je bilo?«
»Da.«
»Ali mislite, da je bila njegova
smrt prirodna?«

Na nepremičnih Noirtierjevih
ustnicah zaigra nekaj kakor smeh-
ljaj.

»Torej mislite, da Barroisa
zastropili?«

»Da.«
»Ali mislite, da je bil strup
njemu namenjen?«

»Ne.«
»Mislite, da je ista roka, ki je
udarila Barroisa, čeprav je me-
rila drugam, zadela tudi Valen-
tino?«

»Da.«
»Torej bo tudi Valentina umr-
la?«

»Ne!« odvrne Noirtier s tako
zmagoslavnim pogledom, da se
d'Avrigny zdrzne.

»Zakaj ne?« vpraša osupl
Starčev pogled pove, da ne
more odgovoriti.

»Ah, saj res,« zamrmra razo-
čarano d'Avrigny. Nato pa spel
pogleda Noirtierju v oči.

»Ali mislite, da bo moril, zdaj
odnehal?«

»Ne.«
»Torej vam je znano,« vzklikne
zdravnik, »da hočejo vas za-
strupiti?«

Starčev živahno pritrdi z očmi,
»A kako morete vedeti, da Va-
lentina ne bo umrla?« bi rad vedel
zdravnik.

Noirtier upre oči nepremično v
neko smer. d'Avrigny pogleda za
njim in vidi, da stremi starčev v
steklenico, kjer so mu vsako ju-
tro prinesli njegovo pijačo.

»Ah!« vzklikne presenečeno
d'Avrigny. »Prišlo vam je na
um...«

Toda Noirtier mu ne da dogo-
voriti. »Da!« povedo zmagovalno
njegove oči.

»Da jo zavaruje proti strupu...
da jo počasi navadite nanj...«

»Dat Da! Dat!« vzklikajo Noir-
tierjeve oči od veselja, da zdrav-
nik razume.

»Aha, zdaj se spomrim! Morali
ste nekoč slišati, ko sem omenil,
da je med pijačo, ki sem vam jo
zapisal, tudi brucin?«

»Da.«
»In s tem, da jo privadite temu
strupu, ste jo hoteli zavarovati
tudi proti drugim?«

Isto zmagovalje zasije na Noir-
tierjevem obrazu.

»In svoj namen ste dosegli!«
vzklikne d'Avrigny. »Drugače ta
trenutek Valentine ne bi bilo več.
Napad je bil tako hud, da bi jo
moral ubiti. Tako bo pa obstala.«

Neizmerno veselje zagori v star-
čevih očeh. Njegov pogled se z
izrazom brezmejne hvaležnosti
obrne v nebo.

Prav takrat vstopi Villefort.
»Evo, gospod doktor, prinesel
sem po vašem naročilu.«

»Ali so pijačo pripravili vpričo
vas?«

»Da,« pritrđi kraljevski proku-
rator.

d'Avrigny vzame steklenico,
kane nekaj kapljic na dlan in
pokusi.

»Prav,« reče nato, »pojdiva k
Valentini. Tam vam bom dal vsa
potrebna navodila, vi, gospod
Villefort, boste pa osebno odgo-
vorni, da jih ne bo nihče pre-
kršil.«

Med tem ko se je pri Villefor-
tovih dogajalo, kar smo pravkar
popisali, se je oglašil v hiši, ki
je mejila na Villefortovo, neki
molčec: italijanski duhovnik in
si najel v njej stanovanje.

Nihče si ni znal razložiti, zakaj
so se ostale tri stranke v hiši že
čez dve uri izselile iz nje; a ker
je bilo splošno znano, da stoji
hiša na slabih, peščenih tleh in
bi se utegnila nekega dne na le-
pem sesesti, temu izseljevanju
niso pripisovali posebnega po-
mena.

Novi najemnik je bil duhovnik,
kakor smo že rekli; gospodarja se
je prijavil za signorja Giacoma
Busonija in mu plačal najemnino
za pol leta naprej.

Še tisto popoldne so prišli v
hišo delavci; tišči redki ljudje, ki
so šli ponoči tod mimo, so vsi
začuden slišali razbijanje zidar-
jev in tesarjev; očitno so se lo-
titi utrjevanja temeljev.

XVIII

Oče in hči

V prejšnjem poglavju smo iz-
vedeli, da je gospa Danglarsova
prišla h gospe Villefortovi in ji
osebno sporočila, da se njena hči
drugi teden poroči z gospodom
Andreom Cavalcantijem.

Toda še pred tem uradnim raz-
glasenjem se je vršil prizor, ki
ga moramo svojemu čitateljem po-
pisati.

Prosim jih tedaj, naj stopijo z
nami nekaj ur pred popisanimi
dogodki v pozlačeni salon gospo-
da Danglarsa.

Okoli desetih popoldne je hodil
baron ves zamišljen in v vidnih
skrbih v tem salonu sem in tja.
Vsak hip je pogledal proti vra-
tom in pri stehernem šumu je
prisluhnil.

Ko je bilo njegove potrpežljiv-
nosti konec, je poklical svojega
komornika.

»Vprašajte, Ehenne, zakaj me
je gospodična Evgenija prosila,
naj jo počakam v salonu.«

Etienne se kmalu vrne.

»Komornica,« pove, »mi je re-
kla, da je gospodična ravno pri
koncu z oblačenjem in da takoj
pride.«

Danglars prikima.

»Le kaj mi ima povedati?« za-
mrmra sam pri sebi. »In zakaj
ravno tu? Zakaj ne v mojem ka-
binetu?«

Naposled se vrata odpro in Ev-
genija vstopi. Oblečena je bila v
obleko iz črnega satena, na rokah
je pa imela rokavice, kakor da bi
se odpravljala v gledališče.

»Torej kaj želiš, Evgenija?« jo
nestrpno ogovori oče.

»Kaj želim, ljubi oče?« odvrne
Evgenija. »Stvar je na moč pre-
prosta in enostavna: Ne maram se
oženiiti z grofom Andreom Caval-
cantijem.«

Danglars plane kvišku in raz-
širi roke.

Slikar, ki napravi

v 5 minutah sliko,

vredno 200.000 Din

(BČ) London, konec februarja

V London je prispel Piu Han-Si,
znamenit kitajski umetnik. Do nje-
govih dob je bil slog kitajskega
slikarstva skorajda 4000 let zme-
rom enak. Šele Piu Han-Si si je
dejal, da je pač štiri tisoč let ša-
blonske kulture dovolj in da bi
ne bilo napak tudi na Kitajskem
spraviti umetnost v nov tir. Zani-
mal se je za vsa mogoča umetni-
ška dela, zlasti za Picassove slike.
Prišel je slikati po njegovem
vzoru.

Zdaj je prišel v London, da po-
kaže svetu moderno kitajsko sli-
karstvo, kajti njegovo prekratni-
štvo je zajelo vso Kitajsko, da se
je pričela modernizirati v duhu
sodobnosti. Kitajska vlada je krila
vse stroške za njegovo razstavo v
Londonu. Tam je videti okoli 200
slik, vrednih najmanj 200 tisoč
funtov sterlingov (okoli 40 mil-
ionov Din).

Kitajski slikar Piu Han-Si je
tako spreten in hiter, da napravi
v petih minutah celo sliko. Nje-
gova mlada žena slika prav tako
dobro kakor on, samo da je še hi-
trejša.

Njegova umetniška dela je Ev-
ropa prav toplo pohvalila. Skoraj
vse evropske prestolnice so ku-
pile vsaj po eno njegovo sliko.

MALI OGLASI

Mali oglasi v »Družinskem tedniku«
stanejo po Din 1.— beseda. Posebej
se računa davek, in sicer za vsak mali
oglas Din 150. Kdor želi odgovor ali
dostavitev po pošti, naj priloži 3 Din
v znamkah. Denar za male oglase je
treba poslati vnaprej, lahko tudi v
znamkah.

TVRDKA A. & E. SKABERNE, Ljub-
ljana, javlja, da jemlje do preklica v
račun zopet hranilne knjižice prv-
vrstnih ljubljanskih denarnih zavodov
(Mestne hranilnice, Ljubljanske kre-
ditne banke in Ljudske posojilnice). Istočasno opozarjamo na svojo inven-
turno prodajo.

Vabimo Vas k nakupu

v najcenejši oblačilnici

A. Presker

Sv. Petra cesta 14

HUMOR

Vrtar (odhajajočemu gostu): »Do
svidenja, gospod profesor!«

»Zakaj me pa naenkrat imenujete
profesorja?«

»Ker ste od raztresenosti čisto po-
zabili dati napitnico!«

Na vse misli

Hilda se moči. Hilda hoče na po-
ročno potovanje. Z vlakom. Po lepi
Dalmaciji.

»Zakaj, Hilda?«

»Ker so kraji tam tako lepi.«

»A če si zaljubljena, vendar ne boš
gledala skozi okno?«

Pa dahne Hilda sramežljivo: »Jaz
ne... a drugi!«

Železniška nesreča

»Ali si že doživel kakšno železniško
nesrečo?«

»Da — nekoč ko sem se vozil skozi
predor in namestu hčere poljubil sta-
rega.«

Otroška modrost

Otroci filozofirajo: »Zeniijo se lahko
samo sorodniki!«

»Zakaj?«

Pa meni mali Stanko: »Ali ne vi-
diš? Samo pogledj: papa je vzel mamu,
ded babico in stric teto!«

Anglež in Ireec

Pijan Ireec je nekoč dejal Angležu:

»Vi ste bedak!«

»Oprostite, gospod,« ga je dostojan-
stveno zavrnil Anglež. »Vi ste pijani.«

»Ze mogoče,« odgovori Ireec. »Toda
jaz bom jutri trezen, vi boste pa še
zmerom bedak!«

Znan angleški sodnik je vprašal ne-
kega dne svojega irskega šoferja:

»Ce bi se zdajle prikazal hudič,
koga od naju bi neki vzel?«

»Mene!« je brez pomišljanja odgo-
voril Ireec.

»Zakaj?«

»Ker mu vaša milost itak ne uide.«

Lakonično

»Oprostite, gospodična, ali smem ve-
diti, koga čakate?«

»Nekoga drugega!«

Pouk rekrutov

Narednik: »Kaj stori straža, Janez,
ko pride izmena?«

Janez: »Razveseli se.«

Lepa družina

Mali Bine nadleguje mater z vsemi
mogočimi kočljivimi vprašanji:

»Mamica, odkod je prišel Nace?«

»Našla sem ga med evčelicami.«

»Pa sestrica Lina?«

»Njo je štorklja prinesla.«

»In jaz?«

»Tebe sem pa v trgovini kupila.«

Bine zmaje z glavno in vzdihne:

»Lepa družina! Niti en otrok se ni
na priroden način rodil!«

Elektrika in plin

Zunaj besni nevihla.

Otroci strne skozi okno.

»Kaj praviš, Stanko,« vpraša mlajši
brat, »s čim se je neki prej bliskalo,
ko se niso elektrike poznali?«

Stanko ga široko pogleda.

»Ali si mi pameten — s plinom
kajpada!«

Žirafa

Nace je v cirkusu prvič v življenju
videl žirafa in se ji ne more dovolj
načuditi. Venomer sili v očeta in iz-
prašuje, kje živi ta čudna žival, kaj
je, in tako dalje.

»Očka, če si žirafa zmoči v dežju
noge,« hoče se vedeti nadobudni sin-
ček, »ali potem tudi dobi angino?«

»Seveda,« odgovori oče, »toda šele
čez teden dni!«

V letovišča

»Vidite,« razlega gostilničar gostu,
»pri nas ne potrebujemo barometra;
kadar zračni tlak pade, začne smrdeti
v našem stranišču.«

Nadaljevanje s 6. strani.

Dragi spomini, 2. marca so prodali
v Parizu na dražbi za 2800 frankov
(8400 Din) pismo, ki ga je napisal
kmalu po smrti Marije Duplessisove
(1847), znane pod imenom »Dame s
kamelijami«, slavni skladatelj Franc
Liszt; v tem pismu omenja svoje raz-
merje do nje. Za 2350 frankov (7000
Din) so pa prodali pisemce, ki ga je
Marija poslala Aleksandru Dumasu
mlajšemu.

Poroke: Poročili so se te dni v
Ljubljani: gđc. Marija Pernetova,
nečakinja dr. Pernet, in g. Karlo
Eržen; gđc. Pavla Simenčeva,
hčerka znanega in uglednega vrtnar-
skega mojstra iz Ljubljane, in g. Ru-
dolf Ogrin, uradnik KID na Jeseni-
cah; gđc. Olga Komarova in g.
Ivan Ogrin ml., litograf; gđc. Milica
Basajeva iz Predoselj in g. Flori-
jan Jagodice, trg. poslovodja na
Visokem nad Kranjem. Poročil ju je
ženinov brat Jože Jagodice, ravnatelj
Skofjske pisarne. Priči sta bili:
gđ. dr. Joža Basaj, ravnatelj Za-
družne zveze, nevestin stric in Lojze
Jagodice, posestnikov sin, ženinov
brat. — Na Jesenicah sta se poročila
gđc. Betti Novakova in g. Janko
Sotelšek, tehn. uradnik Kranjskih
deželni elektrarn v Zirovnici. —
V Celju sta se poročila gđc. Darinka
Mermolja, dipl. učiteljica iz St.
Pija pri Mariboru, in g. Melhior Jošt,
podjetnik v Medlogu pri Celju. —
Iskreno čestitamo!

Diplomirali so na filozofski fakul-
teti v Ljubljani gg. Milica Jenkova
(matemat. skupina), Josip Kessler
(obširna zgodovina), Karel Kožuh
(klasična skupina), Bojan Kraig-
her, Stanko Janež, Iva Stopar-
jeva, Franc Šipic in Marija Ma-
hkovtova (narodni jezik in književ-
nost), Maks Mastnak in Maks
Rogar (biologija), Regina Mavro-
vičeva (germanska skupina), Vik-
tor Sonec, Josip Pavlica in Vida
Šturmovca (romanska skupina),
Mihaela Perli-Krašovičeva
(pedagoška skupina) in Zlata Pir-
natova (narodna zgodovina). —
Čestitamo!

Novi grobovi

Umrli so v Ljubljani: Dragotin
V erbič, tehnični uradnik v pokojju;
Gustav del Cott, okrajni glavar v
pokojju, star 82 let; Mihal Miklavc,
poštni poduradnik v pokojju; ga. Fran-
ja Zebre, vdova višjega sodnega
svetnika. — Na Glineah pri Ljubljani:
Franc Javornik, trgovec in po-
sestnik. — V Kamniku: Peter Klav-
čič, višji stražnik v pokojju. — V
Kranju: Ivan Kumer, gostilničar,
posestnik in občinski odbornik; ga.
Marija Kilerjeva v častiljivi sta-
rosti 97 let. — V Mariboru: ga. Jožefa
Neratova, soproga delovodje, stara
57 let; Franc Schwarz, krojaški
mojster, star 68 let. — V Mostah pri
Ljubljani: Fran Kračman, major
v pokojju, star 53 let. — V Planini pri
Bakeku: Rudolf Smola, kapetan I.
razr. v rez. in uradnik S. I. C. L. A.
— V Planini pri Sevnici: ga. Kristina
Španova, roj. Leskovšek. — V Ra-
domljah: ga. Marija Nastranova,
stara 77 let. — V Studencih pri Polj-
čanah: Ivan Dugar, ki je dosegel
častiljivo starost 94 let. — Na Zgor-
njem Pobrežju v Zg. Sav. dolini: Ivan
Bitenc, posestnik, v visoki starosti
81 let. — V Zg. Siskih pri Ljubljani:
Ljovro Sernetz, upokojenec drž.
železnice. — V Zidanem mostu: gđc.
Dolores Žiberna, hčerka edinka
železniškega uslužbenca g. Ivana Ži-
berne. — Pokojnim večni mir, žalujo-
čim naše sožalje!

BARVANJE LAS ni več potrebno pri
strokovnjakih, ker si jih z Oro-barvo
za lase, ki jo dobite v črni, rjavi,
temorjavni, svetlorjavni in plavi barvi,
lahko vsakdo sam barva in je postop-
ek zelo enostaven in stalnost barve
zajamčena. 1 garnitura z navodilom
stane Din 30.—. Po pošti razpošilja
parfumerija Nobilitor, Zagreb, Illica 34.

OTROŠKI VOZIKI, posteljice, mizice,
ograjce, triciklje itd. solidno izdelano
in poceni pri
S. Rebolj & drug.
Ljubljana, Gosposvetska 13, Kolizej.

PRVOVRSTNI PREMOG poceni in hi-
tro dostavljamo na dom priznana trgo-
vina s kurivom Vrhune Ivanka, Ljub-
ljana, Bohoričeva cesta 25.

POSREDUJEM DENAR na hranilne
knjižice vseh denarnih zavodov Rudolf
Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12,
telefon 38-10. Pismeni odgovor 3 Din
v znamkah.

LEPE DEKLISKE PRSI dobi lahko
vsaka žena tudi v najtežjih slučajih že
v kratkem času, če se masira s čudež-
nim eliksirjem Eau-de-Lahore. —
I steklenica z natatnim navodilom
stane Din 40.—. Po pošti razpošilja
parfumerija Nobilitor, Zagreb, Illica 34.

**JUGOČESKA
JUGOSLOVENSKO-ČESKA
tekstilna industrija**

KRANJ

IZDELUJE:

barvano in tiskano blago
iz bombaža in umetne svile.

Zahtevajte samo izdelke te tovarne!

Diake, cenjene dame!

na licu itd. Vas ženirajo, kva-
rijo Vam lepoto, eleganco in
sramežljivost.

»Venerat eliksir Vas reši v
par sekundah, brez bolečin,
brez opasnosti vseh nepotrebn-
nih dlak.

Naročite še danes lepo dišeči
»Venerat« eliksir, ne bo Vam žal.
Dobi se ali po pošti pošlje:
1 steklenica za Din 10.—
(predplačilo), na povzetje 18.—,
dve Din 28.—, tri Din 38.—.

RUDOLF COTIČ, LJUBLJANA VII
Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

Din 1000- plačam

ako Vam »Radio Balzame« ne
odstrani kurjih očes, bradavic,
trde kože, bul itd.

Ze dalj časa nisem nič naročil,
ker ljudje poskušajo raznovrst-
na sredstva, a sedaj so se pre-
pričali, da je Vaš preparat še
najboljši, in ga zopet zahtevajo.

Franc Maček,

čevljarna, Dol. Logatec.

Zahtevajte povsod v Vašem in-
teresu samo »Radio Balzame«.
Dobi se ali po pošti pošlje:
1 lonček za Din 10.— (pred-
plačilo). Na povzetje Din 18.—,
dva Din 28.—, tri Din 38.—.

RUDOLF COTIČ, LJUBLJANA VII
Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)